

Stratégia internacionalizácie vysokého školstva do roku 2030

Obsah

1. Úvod.....	3
1. 1. Základné informácie o stratégii.....	3
1. 2. Kontext vzniku a existencie stratégie.....	3
1. 3. Účel stratégie.....	4
1. 4. Užívatelia stratégie.....	4
1. 5. Základné používané pojmy.....	5
1. 6. Ostatné relevantné strategické dokumenty.....	5
2. Definícia a analýza riešeného problému.....	6
2. 1. Vymedzenie riešeného problému.....	6
2. 2. Revízia existujúcich opatrení.....	10
3. Vízia a základné strategické smerovanie.....	11
3. 1. Logika intervencie, hierarchia cieľov stratégie.....	11
3. 2. Vízia a globálny cieľ.....	11
3. 3. Strategické ciele.....	12
4. Opis cieľov v jednotlivých strategických oblastiach.....	12
4. 1. Názov a popis konkrétneho cieľa, dopady jeho naplnenia.....	12
4. 2. Prehľad a opis opatrení, výsledky a výstupy realizácie jednotlivých opatrení.....	19
4. 3. Indikátory.....	32
5. Implementácia stratégie.....	36
5. 1. Implementačná štruktúra a systém riadenia implementácie stratégie.....	36
5. 2. Plán realizácie aktivít a časový harmonogram.....	37
5. 3. Rozpočet a zdroje financovania.....	39
5. 4. Systém monitorovania a hodnotenia realizácie stratégie.....	39
5. 5. Systém riadenia rizík a predpoklady realizácie stratégie.....	39
6. Postup tvorby stratégie.....	40
6. 1. Autori stratégie a zúčastnené strany.....	40
6. 2. Opis postupu tvorby stratégie.....	40
7. Prílohy.....	41
Príloha 1. Zoznam použitých skratiek:.....	41
Príloha 2. Štatistické ukazovatele.....	42
Príloha 3. Rozpočet.....	45

1. Úvod

1. 1. Základné informácie o stratégii

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O STRATÉGIÍ	
Názov stratégie	Stratégia internacionalizácie vysokého školstva do roku 2030
Kategória stratégie	
Zadávatel' stratégie	
Gestor tvorby stratégie	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
Koordinátor tvorby stratégie	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
Rok spracovania stratégie	2019 - 2021
Schvaľovateľ stratégie	vláda SR
Dátum schválenia	
Forma schválenia	
Posledná aktualizácia	
Súvisiaca legislatíva	zákony v oblasti vysokého školstva
Doba realizácie stratégie	2021-2030
Zodpovednosť za implementáciu	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
Rozpočet implementácie	42 444 657 € v období rokov 2022-2026 ¹
Kontext vzniku stratégie	Implementačný plán Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania, Programové vyhlásenie vlády SR, Plán obnovy a odolnosti SR
Stručný opis riešeného problému a obsahu stratégie	Stratégia stanovuje ciele a opatrenia na zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom internacionalizácie, zvýšenie dostupnosti medzinárodnej skúsenosti počas štúdia na vysokej škole a modernizáciu vysokoškolského vzdelávania v kontexte internacionalizácie.

1. 2. Kontext vzniku a existencie stratégie

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVŠ SR“ alebo „ministerstvo“) vypracovalo Stratégiu internacionalizácie vysokého školstva do roku 2030 (ďalej len „stratégia“) na základe opatrenia č. 76 Implementačného plánu *Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania*. Zámerom tohto opatrenia bolo vytvoriť stratégiu obsahujúcu opatrenia na „zabezpečenie výraznejšej akademickej mobility študentov a zamestnancov vysokých škôl, zníženie bariér v prístupe na štúdium v SR (jazyk uskutočňovania študijných programov, možnosti získania víz a povolenia na pobyt, štipendijné programy), zmenu podmienok na obsadenie miesta vysokoškolského učiteľa/výskumného pracovníka, prehodnotenie úlohy školného v študijných programoch uskutočňovaných v cudzom jazyku, podporu integračných aktivít a podporu marketingových aktivít zameraných na uchádzačov o štúdium zo zahraničia.“

Víziou *Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania* je vysoké školstvo:

- dostatočne financované, efektívne fungujúce a systémovo podporujúce kvalitu plnenia poslania vysokých škôl,

¹ V nadväznosti na kontrolu odpočtu plnenia opatrení, prípadnú prípravu akčných plánov bude rozpočet revidovaný a v neskoršej fáze aktualizovaný na obdobie 2026 – 2030; Podrobnejšia kalkulácia rozpočtu vo vzťahu k jednotlivým opatreniam je uvedená v prílohe 3

- zamestnávajúce kvalitných, spoločensky rešpektovaných a primerane odmeňovaných vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov,
- poskytujúce vzdelávanie spĺňajúce medzinárodné štandardy a tvoriace súčasť Európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania EHEA,
- dostupné pre všetkých občanov, ktorí oň prejavia záujem a preukážu predpoklady na jeho úspešné absolvovanie,
- tvoriace jadro výskumného potenciálu Slovenska v oblasti základného výskumu a v oblasti aplikovaného výskumu a súčasť Európskeho výskumného priestoru ERA,
- reagujúce na aktuálne a očakávané potreby spoločenskej a hospodárskej praxe a predstavujúce motor rozvoja spoločnosti a regiónov Slovenska.

Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2021 – 2024 deklaruje zámer:

- podporovať kvalitné, konkurencieschopné a efektívne fungujúce vysoké školstvo v európskom kontexte,
- vytvoriť mechanizmy pre vysoké školy, ktoré im umožnia získavanie prostriedkov z externých zdrojov,
- intenzívne zavádzať moderné formy výučby,
- podporiť otvorenie sa systému vysokoškolského vzdelávania externému prostrediu a internacionalizácii.

Plán obnovy a odolnosti SR stanovuje v oblasti vysokého školstva reformy a investície na podporu internacionalizácie, ktoré sa budú realizovať do roku 2026 a ktoré budú podporené z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.²

Internationalizácia vysokých škôl je prierezový nástroj, ktorý môže výrazne prispieť k naplneniu týchto vízií vo všetkých stanovených aspektoch. Modernizácia vzdelávania je úzko spätá s globálnym vývojom v jednotlivých vedných oblastiach, ale aj so systémom riadenia vysokého školstva a zároveň úzko súvisí aj s využívaním najnovších technológií v procese vzdelávania a výučby. Internationalizáciou sa pritom dá prispieť ku skorému identifikovaniu aktuálnych trendov, ktoré je potrebné implementovať do vzdelávacieho procesu, aby slovenské vysoké školy obstáli v globálnej konkurencii.

1. 3. Účel stratégie

Stratégia poskytuje strednodobú koncepciu pre rozvoj internacionalizácie vysokého školstva ako efektívneho nástroja na zvyšovanie kvality vzdelávania a výskumného prostredia na vysokých školách v SR do roku 2030.

Vychádzajúc z cieľov Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania sú strategickými cieľmi zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom internacionalizácie, zvýšenie dostupnosti medzinárodnej skúsenosti počas štúdia na vysokej škole a modernizácia vysokoškolského vzdelávania v kontexte internacionalizácie.

1. 4. Užívatelia stratégie

² Komponent 10 Plánu obnovy a odolnosti SR – investícia 3 a investícia 4. Dostupné na https://ec.europa.eu/info/files/annex-proposal-council-implementing-decision-approval-assessment-recovery-and-resilience-plan-slovakia_en

Užívateľmi stratégie sú vysoké školy, národné agentúry a neziskové organizácie pôsobiace v oblasti internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania, vedy a výskumu a relevantné orgány štátnej správy.

1. 5. Základné používané pojmy

Pojem „internationalizácia“ označuje „proces integrácie medzinárodnej, interkultúrnej a globálnej dimenzie do účelu, fungovania a výstupov vysokých škôl“³. Internationalizácia nemôže byť vnímaná ako cieľ, ale je to nástroj prispievajúci k napĺňaniu cieľov a zlepšovaniu želaných výsledkov.

„Internationalizáciou doma“ rozumieme "cieľavedomú integráciu medzinárodných a interkultúrnych rozmerov do formálnych a neformálnych učebných osnov pre všetkých študentov v rámci domáceho vzdelávacieho prostredia“⁴.

Termín „krátkodobá medzinárodná mobilita“ označuje mobilitu v trvaní menej do dvoch mesiacov.⁵

Termín „dlhodobá medzinárodná mobilita“ označuje mobilitu v trvaní viac ako dva mesiace a viac.

1. 6. Ostatné relevantné strategické dokumenty

V roku 2017 Oznámenie Európskej komisie s názvom *Posilňovanie európskej identity vzdelávaním a kultúrou*⁶ ohlásilo začiatok budovania Európskeho vzdelávacieho priestoru, v ktorom do roku 2025 bude vzdelávacia mobilita skutočnosťou pre všetkých, bude sa podporovať jazyková príprava a inovácie vo vzdelávaní v digitálnom veku a vybudujú sa európske univerzity svetovej úrovne, ktoré dokážu bezproblémovo spolupracovať naprieč hranicami.

*Národná stratégia zručností pre SR*⁷ stanovuje ako jednu z príležitostí v oblasti znižovania nerovnováhy zručností zabezpečenie posunu od „odlivu mozgov“ k „prílivu mozgov“.

*Moderné a úspešné Slovensko*⁸ určuje vytvorenie podporných schém na prilákanie zahraničných talentov, vrátane študentov vysokých škôl, výskumných pracovníkov a vysokoškolských učiteľov s cieľom podporiť internationalizáciu vysokých škôl a transfer poznatkov.

*Akčný plán digitálneho vzdelávania*⁹ na obdobie rokov 2021 – 2027 v oblasti spolupráce vysokých škôl ako cieľ stanovuje vytvorenie celoeurópskej platformy digitálneho vysokoškolského vzdelávania.

³ Knight, J. (2015). Updated Definition of Internationalization. *International Higher Education*, (33). <https://doi.org/10.6017/ihe.2003.33.7391>

⁴ Beelen, J., Jones, E. (2015). Redefining Internationalization at Home. In: Curaj, A. – Matei, L. – Pricopie, R. – Salmi, J. – Scott, P. (eds.): *The European Higher Education Area – Between Critical Reflections and Future Policies*, (59). Dostupné na: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-20877-0>

⁵ Posledný deň druhého mesiaca sa rozumie už ako „dlhodobá medzinárodná mobilita“

⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Posilňovanie európskej identity vzdelávaním a kultúrou – Príspevok Európskej komisie na zasadnutí lídrov v Göteborgu, 17. novembra 2017 (COM(2017) 673 final zo 14. novembra 2017). [cit. 20. 1. 2021]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:52017DC0673>

⁷ OECD (2020). OECD Skills Strategy Slovak Republic: Assessment and Recommendations, OECD Skills Studies, OECD Publishing. Dostupné na: <https://doi.org/10.1787/bb688e68-en>

⁸ Moderné a úspešné Slovensko. [cit. 20. 1. 2021]. Dostupné na: https://www.mfsr.sk/files/archiv/8/MaUS_NIRP2.pdf

⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov o akčnom pláne digitálneho vzdelávania. [cit. 20. 1. 2021]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0022&from=EN>

Akčný plán digitálnej transformácie Slovenska na roky 2019 – 2022 nadväzujúci na *Stratégiu digitálnej transformácie Slovenska 2030* v oblasti modernizácie a otvárania trhu práce stanovuje podporiť získavanie najlepších zahraničných uchádzačov o štúdium na vysokých školách a vysokokvalifikovaných odborníkov na výskumné inštitúcie.

*Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj*¹⁰ v oblasti zabezpečenia inkluzívneho, spravodlivého a kvalitného vzdelávania stanovuje zabezpečiť, aby do roku 2030 všetci študenti získali znalosti a zručnosti potrebné na podporu udržateľného rozvoja aj prostredníctvom podpory globálneho občianstva a ocenenia kultúrnej rozmanitosti.

*Oznámenie Európskej komisie Nová éra výskumu a inovácie*¹¹ určuje ako strategické ciele pre nový Európsky výskumný priestor prioritu investícií a reforiem, zlepšenie prístupu k excelentnosti, premietanie výsledkov výskumu a inovácií do hospodárstva a prehĺbenie Európskeho výskumného priestoru.

*Oznámenie Európskej komisie o vytvorení Európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025*¹², ktorého vybudovanie má prebiehať v synergii s Európskym programom v oblasti zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť, Akčným plánom digitálneho vzdelávania a Európskym výskumným priestorom.

*Odporúčanie Rady o podpore automatického vzájomného uznávania kvalifikácií a výsledkov študijných pobytov v zahraničí*¹³ vyzýva členské štáty EÚ, aby do roku 2025 dosiahli automatické vzájomné uznávanie výsledkov študijných pobytov v zahraničí a automatické vzájomné uznávanie kvalifikácií na účely prístupu k ďalšiemu štúdiu.

Plán obnovy a odolnosti SR stanovuje v oblasti vysokého školstva reformy a investície na podporu internacionalizácie, ktoré sa budú realizovať do roku 2026 a ktoré budú podporené z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

2. Definícia a analýza riešeného problému

2. 1. Vymedzenie riešeného problému

Slovenské vysoké školstvo sa ako súčasť Európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania a Európskeho výskumného priestoru hlási k princípom spolupráce, koordinácie a zefektívňovania spoločných aktivít. V záujme dosiahnutia spoločných cieľov týchto iniciatív musí slovenský vysokoškolský priestor spĺňať medzinárodné štandardy vo vzdelávaní a výskume.

¹⁰ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

¹¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov: Nová éra výskumu a inovácie.

¹² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov o vytvorení Európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025. [cit. 20. 1. 2021]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0625&qid=1611009806415&from=EN>

¹³ Odporúčanie Rady z 26. novembra 2018 týkajúce sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí. [cit. 20. 1. 2021]. Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32018H1210\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32018H1210(01))

V kontexte globalizácie spoločností, ekonomík a pracovných trhov čelia vysoké školy zvyšujúcim sa nárokom na systém vzdelávania a na výstupy z vedy a výskumu. Rozvoj globálnej znalostnej ekonomiky kladie nové požiadavky na vysoké školy v oblasti prípravy budúcich absolventov na výkon povolania v medzinárodnom meradle. Súčasne je v podmienkach negatívneho demografického vývoja pre Slovensko výzvou zabezpečenie kvalifikovanej pracovnej sily pre zvyšovanie konkurencieschopnosti a udržateľného hospodárskeho rastu. Prognóza starnúceho obyvateľstva a perspektívne znižujúcej sa populácie v produktívnom veku¹⁴ je v ostrom kontraste s budovaním a udržateľným rozvojom hospodárstva s perspektívou vysokého podielu vysokokvalifikovaného obyvateľstva v produktívnom veku. Zároveň sa Slovensko nachádza vo vysoko konkurenčnom prostredí rozvoja moderných technológií a vývoja tzv. smart riešení a schopnosť prilákať investície a zahraničné zdroje pre výskum, vývoj a inovácie v súčasnosti zaostáva, s výnimkou niekoľkých pracovísk. V podmienkach týchto zmien a nárokov je potrebné rozvíjať moderné a kvalitné vysoké školstvo, ktoré bude atraktívne pre kvalitných slovenských a zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl prispievajúcich k inovačnému potenciálu Slovenska.

V súvislosti s rastúcim globálnym pohybom osôb sú slovenské vysoké školy nútené súťažiť o domácich a zahraničných záujemcov o štúdium s konkurenciou v medzinárodnom meradle. Pozícia Slovenska ako cieľovej destinácie pre štúdium je aktuálne slabá¹⁵. Krajina dlhodobo čelí problému rastúceho podielu študentov odchádzajúcich na štúdium na vysoké školy v zahraničí (predovšetkým do Českej republiky), pričom výskumy ukazujú, že do zahraničia odchádzajú práve maturanti s najlepšimi výsledkami v externej časti maturitnej skúšky¹⁶. Zvyšujúci sa počet cudzincov, ktorí na slovenské vysoké školy prichádzajú na celú dĺžku štúdia, nedokáže kompenzovať celkový pokles študujúcich v SR, spôsobený aj odlivom slovenských študentov do zahraničia¹⁷. V roku 2018 študovalo na vysokých školách v zahraničí 31 472 študentov so štátnym občianstvom SR¹⁸, pričom počet cudzincov zapísaných na študijných programoch na vysokých školách v SR v akademickom roku 2018/2019 predstavoval 12 706 študentov¹⁹.

Rovnako je pre slovenské vysoké školy problematické prilákať zahraničných vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov na dlhobojšie pôsobenie²⁰ ako sú pobyty realizované v rámci medzinárodnej mobility, čo môže byť spôsobené najmä rôznymi administratívnymi a zákonnými prekážkami. Možnou prekážkou je obmedzenie obsadenia funkcie docenta a funkcie profesora osobou bez vedecko-pedagogického titulu alebo umelecko-pedagogického titulu „docent“ alebo „profesor“ spolu najdlhšie na tri roky. Rôzne aspekty v súvislosti s uplatňovaním práv a povinností cudzincov vo vzťahu dlhšieho zdržiavania sa na Slovensku, vrátane administratívnej náročnosti niektorých

¹⁴ Šaling, M. (2016). Vplyv starnutia populácie na zamestnanosť a ekonomický rast. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť. [cit. 11. 3. 2021] Dostupné na:

https://www.rozpocovarada.sk/download/komentar_vplyv_starnutia_zamestnanost_final.pdf.

¹⁵ Slovenské vysoké školy sa nevyskytujú, resp. vyskytujú len veľmi ojedinele a ak tak na relatívne nízkych pozíciách v relevantných medzinárodných rebríčkoch vysokých škôl, podľa ktorých sa mnohokrát uchádzači zo zahraničia orientujú. Prezentácia Slovenska ako atraktívnej krajiny pre štúdium voči záujemcom zo zahraničia v porovnaní napr. s okolitými krajinami (Maďarsko, Poľsko či Česko) výrazne zaostáva, a to aj v dôsledku limitovaných zdrojov vynakladaných v tejto oblasti.

¹⁶ Martinák, D., Varsik, S. (2019). Odliv mozgov I: Necestuj tým vlakom!. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. [cit. 16. 4. 2021] Dostupné na: <https://www.minedu.sk/data/att/18017.pdf>

¹⁷ Tabuľka 1. a Graf 1. v Prílohe 2

¹⁸ UNESCO Institute for Statistics. [cit. 11. 3. 2021] Dostupné na:

<http://data.uis.unesco.org/index.aspx?queryid=172>

¹⁹ CVTI SR. Na účel porovnania uvádzame v texte údaj za akademický rok 2018/2019. Počet cudzincov zapísaných na študijných programoch na vysokých školách v SR predstavoval 14 232 študentov v akademickom roku 2019/2020.

²⁰ Tabuľka 2 v prílohe 2

procesov, môžu rovnako negatívne vplývať na záujem cudzincov zamestnať sa na slovenských školách, ale aj na atraktivitu štúdia pre zahraničných uchádzačov o štúdium.

Z hľadiska zvyšovania atraktivity štúdia sa v priebehu posledných dvoch desaťročí zlepšila pripravenosť a potenciál vysokých škôl prilákať cudzincov v dôsledku vytvárania samostatných predmetov vyučovaných v anglickom jazyku (najmä pod vplyvom mobilitných programov ako Erasmus+), rozširovania ponuky študijných programov vyučovaných v cudzích jazykoch²¹, prehĺbovania spoluprác so zahraničnými vysokými školami na základe vytvárania spoločných študijných programov²², čo pri narastajúcom počte zahraničných študentov prichádzajúcich na mobilitu²³ na Slovensko naznačuje zlepšovanie pripravenosti slovenských vysokoškolských učiteľov prednášať a vyučovať v cudzom jazyku.

Z hľadiska rozvíjania zručností pre orientáciu v globalizovanom svete je podpora internacionalizácie významným aspektom zvyšovania príležitosti na získanie medzinárodnej skúsenosti, ktorá prispieva k rozvíjaniu jazykových zručností, interkultúrnych kompetencií a odborných znalostí. V prípade študentov vysokých škôl sa za primárnu formu získavania medzinárodnej skúsenosti považuje fyzická medzinárodná mobilita medzi krajinami, a to buď na účel štúdia alebo praktickej stáže, zvyčajne realizovaná prostredníctvom štipendijného alebo grantového programu²⁴. *Strategický rámec pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a v odbornej príprave ET 2020*²⁵ stanovoval cieľovú hodnotu ukazovateľa medzinárodnej mobility, podľa ktorej malo v roku 2020 mať minimálne 20 % absolventov vysokých škôl v EÚ absolvovanú medzinárodnú mobilitu na účel štúdia alebo odbornú prípravu (vrátane stáží) v zahraničí, a to v hodnote najmenej 15 ECTS kreditov alebo v dĺžke trvania najmenej tri mesiace. V porovnaní s touto cieľovou hodnotou sa Slovensku darí vysieľať na medzinárodnú mobilitu nízky podiel študentov, pričom iba 5,24 % absolventov končiacich štúdium v akademickom roku 2019/2020 absolvovalo počas štúdia mobilitu v trvaní najmenej dva mesiace²⁶. Z vývoja účastí na mobilitách v posledných rokoch je zrejмый výraznejšie rastúci záujem o praktické stáže v zahraničí, k čomu prispieva aj zmena nastavenia očakávaní budúcich absolventov, pre ktorých je praktická stáž atraktívnejšia z pohľadu získavania praktických zručností pre budúce uplatnenie sa na pracovnom trhu. Naopak, záujem o študijné pobyty stagnuje, resp. rastie len mierne, a to najmä na prvom a druhom stupni štúdia.

Za kľúčové faktory²⁷, ktoré ovplyvňujú motiváciu a možnosti študentov absolvovať medzinárodnú mobilitu na účel štúdia alebo praktickej stáže, sú považované informácie a poradenstvo o možnostiach mobility, znalosť cudzích jazykov, prenosnosť štipendií a pôžičiek, podpora pre študentov zo znevýhodneného prostredia a uznávanie výsledkov vzdelávania dosiahnutých v rámci medzinárodnej mobility vysielajúcou vysokou školou. Podľa aktuálnych prieskumov²⁸ študenti

²¹ K 16. 4. 2021 je z celkového počtu 7 110 akreditovaných študijných programov na všetkých stupňoch štúdia 1 277 z nich akreditovaných ako uskutočňovaných výlučne v inom ako štátnom jazyku. Portál vysokých škôl.

²² K 16. 4. 2021 je akreditovaných 54 spoločných študijných programov uskutočňovaných slovenskými vysokými školami v spolupráci s vysokými školami v zahraničí. Celkový počet akreditovaných študijných programov je 7 110. Portál vysokých škôl.

²³ Tabuľka 3 v prílohe 2

²⁴ V SR sú to napríklad Erasmus+, Národný štipendijný program SR, Akcia Rakúsko – Slovensko, CEEPUS, DAAD a štipendia na základe bilaterálnych medzinárodných zmlúv a ponúk vlád.

²⁵ https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en

²⁶ Centrálny register študentov vysokých škôl. Údaje k 28. 2. 2021. Mobilitu v trvaní menej ako dva mesiace absolvovalo 1,79 % absolventov končiacich štúdium v akademickom roku 2019/2020.

²⁷ https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/mobility-scoreboard-higher-education-background-report-%E2%80%93-201819_en

²⁸ Študent nemá v štruktúre študijného plánu vytvorený priestor na absolvovanie medzinárodnej mobility a vzniká tak z jeho pohľadu riziko, že z dôvodu neuznania výsledkov vzdelávania získaných počas medzinárodnej

slovenských vysokých škôl ako najväčšiu prekážku pre absolvovanie medzinárodnej mobility najčastejšie vnímajú nutnosť splniť zameškané študijné povinnosti na domácej vysokej škole po návrate zo zahraničia²⁹. Za ďalšie prekážky považujú administratívnu náročnosť medzinárodnej mobility, nedostatočnú výšku štipendia na pokrytie nákladov v zahraničí, nedostatok informácií o možnostiach mobility zo strany domácej vysokej školy, nedostatočnú znalosť cudzieho jazyka a neatraktívnu ponuku partnerských vysokých škôl v zahraničí.

V záujme sprostredkovania medzinárodného kontextu v rámci štúdia každému študentovi bez ohľadu na jeho možnosti vycestovať na časť štúdia alebo praktickú stáž v zahraničí je potrebné sa zameriavať na nástroje umožňujúce medzinárodnú skúsenosť v domácom akademickom prostredí (tzv. internacionalizácia doma). Slovenské vysoké školy začleňujú medzinárodný a multikultúrny rozmer do obsahu štúdia prostredníctvom rozvíjania ponuky predmetov v cudzích jazykoch, vytváraním študijných programov vyučovaných v cudzom jazyku a v menšej miere aj organizovaním medzinárodných letných škôl. V porovnaní so zahraničím sa v SR zatiaľ venuje nízka pozornosť digitalizácii³⁰ vzdelávania a na ňu nadväzujúcemu rozvoju virtuálnej, resp. zmiešanej mobility, v rámci ktorej sa študent elektronicky zúčastňuje predmetov z ponuky zahraničnej vysokej školy a do istej miery tak získava niektoré benefity klasickej fyzickej mobility bez nutnosti vycestovania do zahraničia. Šírenie pandémie ochorenia COVID-19 urýchlilo nástup a rozvoj online foriem vzdelávania a ešte väčšmi poukázalo na potrebu stimulácie internacionalizácie aj v tejto oblasti.

Významným princípom medzinárodnej mobility je úsilie o vyváženosť počtov vysielaných a prijímaných študentov a zamestnancov vysokých škôl. V súčasnosti slovenské vysoké školy vysielajú na mobilitu výrazne vyšší počet študentov ako prijímajú (v akademickom roku 2019/2020 vyslali na mobilitu na účel štúdia 2 172 študentov a prijali 1 517 študentov³¹). Nižší záujem o absolvovanie mobility na slovenských vysokých školách môže súvisieť aj s ponukou štipendií v niektorých štipendijných programoch financovaných zo štátneho rozpočtu, ktorých výška³² nedostatočne pokrýva reálne životné náklady na Slovensku.

Výmena aktuálneho poznania v globálnom meradle musí byť prioritou, ak majú slovenské vysoké školy poskytovať vzdelávanie pre globalizovaný trh práce a dosahovať výraznejšie výsledky na medzinárodnom poli. Napriek tomu aj v tejto oblasti je viditeľná vysoká miera uzavretosti systému. Podľa aktuálnych prieskumov³³ sa slovenskí vysokoškolskí učitelia primárne orientujú na spoluprácu s inými slovenskými vysokými školami a nie so zahraničnými partnermi, pričom v úspešných a internacionalizovaných vysokoškolských systémoch je tento trend práve opačný. Podiel zahraničných vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov³⁴ sa zásadne nezvyšuje a u domácich zamestnancov vysokých škôl sa stretávame často s nemožnosťou absolvovať mobilitu (z dôvodu neochoty vedenia vytvoriť podmienky pre absolvovanie dlhšej zahraničnej mobility, nemožnosti opustiť pracovisko z dôvodu nevyhnutnosti pre zabezpečenie výučby, administratívnej náročnosti a pod.)³⁵. Aj keď z vývojových trendov sú zrejme isté malé pozitívne impulzy, miera uzavretosti systému si vyžaduje zásadné zmeny.

mobility bude musieť opätovne absolvovať predmety a skúšky na domácej vysokej škole, prípadne nestihne v rámci štandardnej dĺžky štúdia splniť všetky podmienky študijného programu na jeho skončenie.

²⁹ Prieskum realizovaný v rokoch 2017 – 2019 v rámci projektu „To dá rozum!“ – dáta z prieskumu medzi študentmi prvého a druhého stupňa vysokoškolského štúdia (www.analyza.todarozum.sk)

³⁰ Na podporu spolupráce vysokých škôl prostredníctvom digitalizácie administratívnych procesov sa realizujú iniciatívy Európska študentská karta a Erasmus bez papiera.

³¹ Centrálny register študentov. Údaje k 11. 3. 2021.

³² Tabuľka 6 v prílohe 2

³³ Prieskum realizovaný v rokoch 2017 – 2019 v rámci projektu „To dá rozum!“ – dáta z prieskumov medzi vysokoškolskými učiteľmi (www.analyza.todarozum.sk)

³⁴ Tabuľka 2 v prílohe 2

³⁵ Tabuľka 5 v prílohe 2

Okrem prínosu pre samotné vysoké školy prináša internacionalizácia aj výhody pre celú spoločnosť. S rozvojom znalostnej ekonomiky rastie význam vedeckej diplomacie a spolupráce vo vzdelávaní a výskume v bilaterálnych a multilaterálnych partnerstvách. Zahraničná prezentácia krajiny prostredníctvom vzdelávania, výmena poznania a kultúrnej identity sú dôležitými aspektmi kultúrnej diplomacie a pre spoznávanie Slovenska ako dôveryhodného, bezpečného a zodpovedného partnera. Zároveň má vysokoškolské vzdelávanie dôležitú úlohu aj v medzinárodnej rozvojovej spolupráci³⁶.

Pre prirodzený rozvoj individuálnych potrieb študentov a zamestnancov v kontexte týchto zvyšujúcich sa nárokov na vysokoškolský systém, ale aj v záujme zásadného prelomenia uzavretosti vysokých škôl je potrebné aj vytvorenie inštitucionálnych podmienok a profesionalizácia a plánovanie v oblasti internacionalizácie. Strategické rozhodovanie a plánovanie musí byť postavené na vízii a perspektíve, a teda orientované proaktívne a predvídavo, nie výlučne na aktuálnych nedostatkoch a potrebách. Aj keď aktuálne problémy si vyžadujú a poskytujú najviac impulzov na nevyhnutné zmeny, je potrebné stanoviť ciele a méty s výhľadom na jedno až dve desaťročia. Na proces internacionalizácie má vplyv mnoho faktorov a aktérov, počnúc úrovňou vnútorného prostredia škôl až po medzinárodnú situáciu vo svete. Tieto skutočnosti musia byť brané do úvahy a vyhodnocované, ak sa majú internacionalizáciou dosiahnuť želané ciele. Aj z tohto dôvodu je potrebné internacionalizáciu podporovať priebežne popri ďalších zmenách systému.

2. 2. Revízia existujúcich opatrení

V uplynulých dvoch desaťročiach boli prijaté viaceré vládne iniciatívy, ktoré venovali pozornosť zlepšeniu medzinárodnej spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdelávania a vedy so zámerom posilniť rozvoj znalostnej ekonomiky. *Koncepcia ďalšieho rozvoja vysokého školstva na Slovensku pre 21. storočie* z roku 2000 odporučila výrazne podporovať medzinárodnú mobilitu zamestnancov a študentov slovenských vysokých škôl a vytvárať podmienky pre obojstrannú mobilitu tak, aby sa miera účasti na mobilite zvýšila z vtedajšej úrovne nižšej ako 1% na úroveň 3 až 5 %. Následne bol v roku 2005 prijatý vládny program rozvoja vedomostnej spoločnosti *Minerva*, v rámci ktorého bol vytvorený Národný štipendijný program na podporu mobilit študentov, doktorandov, vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov. Na tento vládny program v roku 2011 nadviazala stratégia *Minerva 2.0 - Slovensko do prvej ligy*, ktorá naznačila posun k systémovému a prierezovému prístupu k internacionalizácii vysokoškolského vzdelávania, vedy a výskumu, pričom kladla dôraz na odstraňovanie administratívnych prekážok pre príchod zahraničných vysoko-kvalifikovaných zamestnancov a študentov vysokých škôl a koordináciu propagácie slovenských vysokých škôl v zahraničí.

Postupný prechod od vnímania internacionalizácie ako samostatného cieľa k jej integrovaniu do jednotlivých oblastí vysokoškolského života ako prostriedku na zvyšovanie kvality činností vysokých škôl deklaruje *Dlhodobý zámer ministerstva vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl na roky 2016 – 2021*. V rámci jeho implementácie ministerstvo v rokoch 2017 až 2019 podporilo rozvojové projekty zamerané na zvyšovanie kvality vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom internacionalizácie v celkovej výške 2,85 mil. eur³⁷ na deviatich verejných vysokých školách. Na základe tejto podpory vznikli nové, resp. boli inovované existujúce študijné programy poskytované v cudzích jazykoch, uskutočnili sa pobyty hosťujúcich odborníkov z vysokých škôl v zahraničí s cieľom skvalitniť poskytovanie študijných programov na slovenských vysokých školách a realizovali sa aktivity podporujúce rozvoj zručností študentov doktorandského štúdia potrebných na ich zapájanie sa do medzinárodných projektov a medzinárodného výskumu.

³⁶ Poskytovanie vládnych štipendií SR na štúdium na slovenských školách pre študentov z rozvojových krajín je dlhodobou súčasťou rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky.

³⁷ V roku 2019 Žilinská univerzita v Žiline vrátila sumu 130 000 € poskytnutú v roku 2019 z dôvodu zrušenia svojho rozvojového projektu.

V záujme otvárania vysokých škôl aj pre odborníkov pôsobiacich v zahraničí boli v roku 2018 upravené kvalifikačné požiadavky pre zamestnávanie vysokoškolských učiteľov pri obsadzovaní funkčných miest docent a profesor. V rámci tejto úpravy bolo umožnené obsadenie funkčných miest docent a profesor osobou bez vedecko-pedagogického titulu alebo umelecko-pedagogického titulu „docent“ alebo „profesor“ spolu najdlhšie na tri roky.

V roku 2019 ministerstvo dotáciou v celkovej výške 251 832 eur podporilo aktivity deviatich verejných vysokých škôl pri príprave žiadostí o grant na vytvorenie aliancie európskych univerzít v rámci druhého kola výzvy programu Erasmus+: Kľúčová akcia 2 – Spolupráca v oblasti inovácií a výmena osvedčených postupov – Európske univerzity. V rámci neho uspeli tri slovenské vysoké školy: Univerzita Komenského v Bratislave v rámci aliancie ENLIGHT, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre v aliancii INVEST a Technická univerzita v Košiciach v rámci aliancie ULYSSEUS. Počas trojročného trvania projektu každá aliancia európskych univerzít vytvorí spoločný vzdelávací priestor, v ktorom sa študenti a zamestnanci budú môcť bezproblémovo pohybovať (fyzicky aj virtuálne) s cieľom študovať, školiť, učiť, robiť výskum, pracovať alebo poskytovať služby na ktorejkoľvek partnerskej vysokej škole.

3. Vízia a základné strategické smerovanie

3. 1. Logika intervencie, hierarchia cieľov stratégie

Intervenčný rámec vychádza z doterajších výsledkov v oblasti internacionalizácie, ktoré boli dosiahnuté rozvíjaním využívania nástrojov internacionalizácie v uplynulých dvoch desaťročiach na slovenských vysokých školách. V tejto počiatkovej fáze rozvíjania internacionalizácie predstavovala jej implementácia na úrovni vysokých škôl kombináciu aktivít iniciovaných najmä na základe individuálnych záujmov vysokých škôl, na základe iniciatív na národnej úrovni a na základe príležitostí pre financovanie z úrovne EÚ. Na to, aby sa dosiahol účel internacionalizácie ako nástroja na zvyšovanie kvality vysokoškolského vzdelávania a výskumného prostredia na vysokých školách, je v tejto fáze nevyhnutný prechod od realizácie relatívne izolovaných aktivít k ich implementácii na základe systémového rámca pre internacionalizáciu definovaného na národnej úrovni tak, aby sa internacionalizácia stala integrálnou súčasťou fungovania relevantného počtu slovenských vysokých škôl.

Táto stratégia so zámerom zvyšovania efektívnosti aktivít a investovaných zdrojov v oblasti internacionalizácie a maximalizácie ich prínosov pre slovenské vysoké školstvo a širšiu spoločnosť zavádza systematický a koordinovaný prístup k využívaniu internacionalizácie, ktorý je založený na spoločných cieľoch ministerstva a vysokých škôl. V nadväznosti na uvedené sa zväzi zaradenie indikátorov súvisiacich s oblasťou internacionalizácie medzi merateľné ukazovatele, ktoré sú súčasťou zmlúv o poskytnutí dotácie verejným vysokým školám, a teda financovanie vysokých škôl je naviazané na ich plnenie.

Implementáciou stanovených opatrení sa zabezpečí inštitucionálne zázemie na úrovni vysokých škôl a podporí sa kvalita inštitucionálneho strategického plánovania v oblasti internacionalizácie, a to prostredníctvom pokračovania, resp. zvyšovania miery financovania existujúcich aktivít, zavedením nových schém financovania a zlepšením regulačného rámca pre implementáciu internacionalizácie.

3. 2. Vízia a globálny cieľ

V záujme posilnenia kvality poskytovania vysokoškolského vzdelávania a výskumu a zvyšovania konkurencieschopnosti slovenských vysokých škôl v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania a v svetovom meradle je globálnym cieľom Slovenskej republiky vysoké školstvo, ktoré v roku 2030:

- ponúka kvalitné študijné programy s medzinárodným renomé,
- ponúka príležitosti pre nadväzovanie a rozvíjanie kvalitných zahraničných partnerstiev vysokých škôl v oblasti vzdelávania a výskumu,
- poskytuje budúcim absolventom vysokých škôl vedomosti, zručnosti a kompetencie pre uplatnenie sa na globalizovanom trhu práce,
- stimuluje vysoké školy k prinášaniu medzinárodných impulzov do všetkých sfér spoločenského života, a to na národnej, aj na lokálnej úrovni.

Tento globálny cieľ je rozpracovaný do troch kľúčových strategických cieľov vízie, ktorých dosiahnutie bude podporované aj rozvíjaním prierezových a podporných aspektov súvisiacich s príchodom a pobytom zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl na území SR.

3. 3. Strategické ciele

1. Zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom internacionalizácie
2. Zvýšenie dostupnosti medzinárodnej skúsenosti počas štúdia
3. Modernizácia vysokoškolského vzdelávania v kontexte internacionalizácie

4. Opis cieľov v jednotlivých strategických oblastiach

4. 1. Názov a popis konkrétneho cieľa, dopady jeho naplnenia

Strategický cieľ 1. Zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania na Slovensku prostredníctvom internacionalizácie

Cieľ 1.1 Rozvíjanie kvalitných študijných programov poskytovaných v cudzích jazykoch

V záujme zvyšovania atraktivity štúdia na Slovensku pre potenciálnych študentov zo Slovenska a zo zahraničia budú vysoké školy **rozvíjať ponuku študijných programov poskytovaných v cudzích jazykoch**, a to aj vytváraním nových spoločných študijných programov v spolupráci s vysokými školami v zahraničí. Na zabezpečenie vysokej kvality študijných programov **budú vnútorné dokumenty** na vysokých školách obsahovať jednoznačne identifikovateľné aspekty pre pravidelné hodnotenie miery internacionalizácie na úrovni študijných programov a na úrovni vysokej školy.

Cieľ 1.2 Medzinárodný rozmer študijných programov umožňujúci medzinárodnú skúsenosť aj v domácom prostredí

Vysoké školy budú do študijných programov a prostredia vysokej školy integrovať medzinárodný rozmer. Ten umožní **získanie medzinárodného kontaktu a medzinárodnej skúsenosti** každému študentovi aj v domácom akademickom prostredí. Internacionalizácia nielen obsahu študijných programov, ale aj samotného výučbového procesu prostredníctvom zabezpečenia interakcie medzi slovenskými a zahraničnými študentmi na spojenej výučbe a prinášania nových prístupov hosťujúcimi zahraničnými vysokoškolskými učiteľmi, bude rozvíjať odborné znalosti, jazykové zručnosti³⁸ a interkultúrne kompetencie budúcich absolventov slovenských vysokých škôl a zabezpečí ich atraktívnosť na medzinárodnom trhu práce a pre zamestnávateľov na Slovensku.

³⁸ Z výsledkov prieskumu projektu „To dá rozum“ sa napr. v porovnaní so zisteniami od študentov v ČR aktuálne v rámci štúdia na vysokej škole málo používa angličtina (<https://analyza.todarozum.sk/docs/342396001tt1a/>). Rovnako z uvedeného prieskumu vyplýva aj neistota študentov vôbec komunikovať v cudzom jazyku, čo je aj prekážkou pre absolvovanie mobility (až 17 % identifikovalo túto prekážku v rámci otázky 23 v dotazníku pre slovenských študentov študujúcich na Slovensku – www.analyza.todarozum.sk).

Cieľ 1.3 Kvalitné pracovné prostredie vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov

So zámerom vytvárania kvalitného pracovného prostredia pre kmeňových vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov budú vysoké školy implementovať **medzinárodné štandardy do stratégií manažmentu ľudských zdrojov, zavádzať etické pravidlá vo výskume a vytvárať prostredie umožňujúce sieťovanie odborných pracovníkov**, a to napr. zavádzaním princípov Európskej charty pre výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov³⁹, ktoré sú súčasťou Stratégie ľudských zdrojov pre výskumných pracovníkov – HRS4R⁴⁰, do vnútorného systému zabezpečovania kvality vysokých škôl. Zamestnanci vysokých škôl budú podporovaní v rozvoji medzinárodných spoluprác a kontaktov na vysokých školách v zahraničí od začiatku ich výskumnej kariéry, a to podporou klasickej mobility, vrátane vytvárania reálnych možností pre realizáciu aj dlhodobějších pobytov formou tzv. sabbaticalov pre vysokoškolských učiteľov (systém období tvorivého voľna, kde v rámci pokračujúceho pracovného vzťahu bez jeho prerušenia alebo zníženia úväzku je vysokoškolský učiteľ na určité vopred stanovené obdobie nie kratšie ako 6 mesiacov uvoľnený od vyučovacích povinností a venuje sa výlučne rozvoju zručností, odbornému rastu alebo realizácii výskumu v jeho odbore, pričom práve toto obdobie môže stráviť v zahraničí na zahraničnej vysokej škole alebo výskumnej inštitúcii, čím sa zároveň vytvoria nové a upevnia existujúce väzby so zahraničnými inštitúciami a domácou vysokou školou a odborným rastom zamestnanca sa zvyšuje aj kvalita domácej inštitúcie po jeho návrate).

S cieľom vytvárania podmienok pre odborný rast vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov, ako aj pre zvyšovanie kvality ich výstupov, bude Slovenská republika vytvárať stimulujúce podmienky pre zapojenie vysokých škôl do medzinárodných spoluprác v oblasti vedy a výskumu,⁴¹ vrátane podpory vytvárania synergií s programami Európskej únie, najmä rámcovým programom EÚ na podporu výskumu a vývoja Horizont Európa (vrátane mobilít podporovaných Opatreniami Marie Skłodowska-Curie/MSCA) a programom EÚ pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport Erasmus+. Zváži sa aj možnosť komplementárnosti existujúcich programov a schém financovaných zo štátneho rozpočtu a týchto programov EÚ.

Cieľ 1.4 Otvorenosť pracovných miest pre vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov, ktorí pôsobia v zahraničí

So zámerom zachovania a zvyšovania kvality vysokého školstva a zabezpečenia konkurencieschopnosti vo výsledkoch inštitúcií v globálnom meradle budú vysoké školy rozvíjať podporné nástroje pre **zvyšovanie medzinárodnej otvorenosti pracovných miest pre vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov**, a to najmä s cieľom stimulovať zamestnanie a udržanie kvalitných zamestnancov so záujmom o dlhodobé pôsobenie na slovenských vysokých školách v rovnocennej konkurencii cudzincov s domácimi zamestnancami, resp. s cieľom prilákať aj slovenských výskumných pracovníkov dlhodoběšie pôsobiacich v zahraničí. **Zverejňovanie pracovných miest na medzinárodných portáloch** pre výskumných pracovníkov, ako napr. EURAXESS Jobs alebo Nature, prispeje k výberu zamestnancov v konkurencii kvality aj v medzinárodnom meradle.

³⁹ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/charter>

⁴⁰ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/hrs4r>

⁴¹ Aktuálne sú niektoré stimulačné nástroje už predmetom Komponentu 9 Plánu obnovy a odolnosti SR schváleného vládou SR (www.planobnovy.sk). Ďalšie prípadné nástroje budú identifikované a zadefinované v dlhodobom zámere vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl podľa § 102 ods. 2 písm. b) zákona 131/2002 Z. z. a v dlhodobom zámere štátnej vednej a technickej politiky podľa § 5 ods. 1 zákona č. 172/2005 Z. z., prípadne v ďalších strategických dokumentoch (napr. dokumentoch súvisiacich s prípravou a implementáciou EŠIF).

Strategický cieľ 2. Zvýšenie dostupnosti medzinárodnej skúsenosti počas štúdia

Cieľ 2.1 Prístup zahraničných záujemcov o štúdium ku kvalitným informáciám o možnostiach štúdia na vysokých školách na Slovensku

Informácie o možnostiach štúdia na vysokých školách na Slovensku budú poskytované **transparentným a užívateľsky priateľským spôsobom**, a to prostredníctvom Portálu vysokých škôl, novej webovej stránky propagujúcej možnosti štúdia v SR (koncept „Study in Slovakia“)⁴² a webových stránok vysokých škôl⁴³. Rovnako ako pri študijných programoch poskytovaných v cudzích jazykoch bude ponuka študijných programov poskytovaných v slovenskom jazyku pre uchádzačov dostupná v cudzích jazykoch, a to **minimálne v anglickom jazyku**, aby mali k dispozícii kompletnú ponuku štúdia aj takí záujemcovia, ktorí uvažujú o jazykovej príprave pre štúdium v slovenskom jazyku, aj keď v čase rozhodovania o výbere študijného programu nemajú potrebnú znalosť jazyka na štúdium. Na úrovni vysokých škôl budú zrozumiteľne a jasne prezentované konkrétne podmienky na prijatie a požiadavky na preukázanie ich splnenia. Ministerstvo bude zabezpečovať publikovanie informácií o možnostiach štúdia zverejnených na Portáli vysokých škôl na online platforme Europass.

Cieľ 2.2 Aktívne propagovanie možností štúdia na slovenských vysokých školách medzi potenciálnymi uchádzačmi o štúdium v zahraničí

V záujme efektívnej prezentácie možností štúdia na Slovensku budú **národne koordinované aktivity na propagáciu v zahraničí a zároveň bude podporovaná a rozširovaná propagácia jednotlivými vysokými školami**. Vytvorením **spoločnej značky „Study & Research in Slovakia“** pod aktuálnou značkou Good Idea Slovakia spolu s intenzívnejším využívaním rôznych prostriedkov propagácie (napr. sociálne médiá, fyzické a virtuálne veľtrhy) sa zvýši viditeľnosť slovenského vysokoškolského vzdelávania a výskumu. Do propagácie možností štúdia na Slovensku budú zapojené **slovenské zastupiteľské úrady v zahraničí**, ktorým bude poskytovaná metodická a materiálna podpora a informácie o pripravovaných aktivitách v teritóriách ich pôsobnosti (vrátane spoločných aktivít zastrešovaných Európskou komisiou) prostredníctvom centrálnej organizácie poverenej propagáciou slovenského vysokého školstva v zahraničí.

Cieľ 2.3 Modernizácia prijímacieho konania a aktívne získavanie potenciálnych zahraničných študentov

Z pohľadu potenciálnych zahraničných študentov je motivujúca kvalita poradenstva v procese prijímacieho konania, aktívny záujem o nich zo strany vysokých škôl a včasnosť rozhodnutia o výsledku prijímacieho konania. Zahraniční uchádzači budú mať na vysokých školách k dispozícii poradenskú službu pri získavaní potrebnej dokumentácie. V záujme zníženia administratívnej náročnosti procesu preukazovania splnenia základných podmienok prijatia na štúdium uchádzačmi budú vysoké školy v prípade zahraničného vzdelania samostatne vydávať rozhodnutie o splnení podmienky dosiahnutého vzdelania na účel prijatia na štúdium na vysokej škole. V oblasti prijímacieho konania budú vysoké školy **od prijímania prechádzať k náboru talentov**, teda k ich aktívnemu oslošovaniu

⁴² Po vzore okolitých štátov (napr. Poľsko - <https://study.gov.pl/>; Maďarsko - <http://studyinhungary.hu/>; Česká republika - <https://www.studyin.cz/>) vznikne moderná stránka s informáciami o možnostiach štúdia v Slovenskej republike

⁴³ Táto skutočnosť zároveň platí nielen pre ponuku celého štúdia na Slovensku, ale aj pre ponuku vysokých škôl pre cudzincov na realizáciu mobility (napr. v rámci Erasmus+, NŠP a iných programov), aby si takíto záujemcovia mohli vhodne zvoliť inštitúciu a napláňovať program pobytu ešte pred samotným oslovením školy so žiadosťou o akceptáciu na absolvovanie mobility.

a získavaníu⁴⁴, tomu prispôsobovať prijímacie konanie a zameriavať sa aj na udržiavanie záujmu študentov o štúdium na oslovenej vysokej škole, a to napríklad využívaním modelu prijímacieho konania, v ktorom sú prihlášky posudzované a vyzrobené priebežne do naplnenia kapacity programu alebo v rámci viacerých termínov v prijímacom konaní. Podľa možností budú vysoké školy spolupracovať so zastupiteľskými úradmi SR v zahraničí, resp. nimi identifikovanými spoľahlivými organizáciami na realizácii testovania uchádzačov mimo Slovenska pre účely prijímacieho konania.

Pri propagácii možností štúdia sa bude brať ohľad na **národnostnú diverzitu študentskej populácie na úrovni vysokých škôl, resp. študijných programov** v záujme zvýšenia efektov potenciálnej integrácie a kultúrnej výmeny. Sústredenie sa na viaceré teritoriálne oblasti pri propagácii možností štúdia a prijímaní študentov na celé štúdium prispeje s ohľadom na dynamiku geopolitického a demografického vývoja vo svete ku kvalitnému plánovaniu a udržateľnosti náboru talentov. Vyváženosť geografického zastúpenia zahraničných študentov obmedzí vznik veľkých monokultúrnych skupín študentov v študijných programoch a bude mať pozitívny vplyv na ich motiváciu pre integrovanie sa na Slovensku.

Ministerstvo s cieľom stimulovať záujem zahraničných študentov o štúdium na slovenských vysokých školách zavedie národnú štipendijnú schému na **poskytovanie štipendií na celé štúdium**⁴⁵. Prostredníctvom takehoto štipendia a nastavením priebežných kontrol dosahovaných výsledkov študentom bude možné podporovať integráciu zahraničných študentov. Zámerom v rámci poskytovania štipendia bude v priebehu štúdia aj podporovať zvyšovanie úrovne slovenčiny ako cudzieho jazyka u štipendistov, čo napomôže ich integrácii.

Cieľ 2.4 Integrácia zahraničných študentov v akademickom prostredí a spoločenskom živote vysokej školy

Zahraničným študentom študujúcim na Slovensku budú v súlade s princípmi otvorenej, tolerantnej a ústretovej spoločnosti vytvárané počas štúdia podmienky pre integráciu do spoločenského a pracovného života aj s výhľadom na ich potenciálne uplatnenie sa na trhu práce v SR po skončení štúdia.

S cieľom uľahčiť adaptáciu zahraničných študentov na štúdium v novom akademickom a spoločenskom prostredí im budú k dispozícii možnosti pre socio-kultúrnu orientáciu pri nástupe na štúdium a pre poradenstvo počas štúdia. Zároveň v záujme podpory interkultúrneho porozumenia budú mať vysoké školy zavedené mechanizmy na prevenciu a podporu vhodných riešení pri kultúrno-spoločenských interferenciách, vrátane podpory pre zamestnancov školy v takýchto situáciách⁴⁶.

⁴⁴ Okrem klasickej propagácie by preto s ohľadom na vyhľadávanie talentov mohli vysoké školy využiť aj iné formy svojho zatriktívnenia, napr. formou organizovania letných škôl alebo medzinárodných študentských konferencií/podujatí, v rámci ktorých by cielene mohli prezentovať talentom možnosti a podmienky štúdia a pracovať s nimi s cieľom prilákať ich na štúdium.

⁴⁵ Napr. v Maďarsku bolo na akad. rok 2019/2020 udelených viac ako 5 000 štipendií na celé štúdium (počnúc bakalárskym), pričom podľa informácií Tempus Public Foundation zo stretnutí štipendijných agentúr sa k takto udeleným štipendiam následne pridávajú aj ďalší študenti - samoplatcovia, ktorí sa rozhodnú absolvovať štúdium aj v prípade, ak sa uchádzali o štipendium, ale nedostali ho. Zároveň sa týmto spôsobom darí Maďarsku udržiavať vysokú diverzitu zahraničných študentov, ktorá štruktúrou už v súčasnosti pripomína situáciu Švajčiarska. Rovnako aj v Poľsku predstavili štipendijný program podporujúci celé magisterské štúdium. Dlhodobu podobnú štipendia poskytujú aj iné krajiny, napr. Nemecko.

⁴⁶ Ide teda nielen o úvodné kurzy pre cudzincov na predstavenie kultúrnych a spoločenských rozdielov, ale aj o poradenstvo počas štúdia (a to vrátane psychologického poradenstva, poradenstva v krízových situáciách, pri problémoch s adaptáciou na nové prostredie a možnosti mediácie v prípade vzniku konfliktov). V tejto súvislosti

Na zabezpečenie porovnateľnej kvality štúdia, spoločenského života a poskytovaných služieb budú vysoké školy s ohľadom na existenciu jazykových bariér rozvíjať zrozumiteľnosť svojho prostredia pre zahraničných študentov, a to sprístupnením vnútorných predpisov vysokej školy v cudzom jazyku⁴⁷, zavedením dvojjazyčných, resp. viacjazyčných orientačných a informačných tabúl v slovenskom a cudzom jazyku a zabezpečením možnosti komunikácie v cudzom jazyku tak na administratívnych a odborných pracoviskách vysokej školy, ako aj v stravovacích a ubytovacích zariadeniach a pri ďalších denných praktických záležitostiach⁴⁸.

Vysoké školy budú poskytovať alebo zabezpečovať výučbu slovenčiny ako cudzieho jazyka s cieľom zvýšiť integračný potenciál zahraničných študentov a šance na ich budúce zamestnanie sa na území SR. Na podporu integrácie na pracovný trh im budú vysoké školy zabezpečovať ciele kariérne poradenstvo, vrátane podpory riešenia legislatívnych požiadaviek pre možnosť práce počas a aj po skončení štúdia pri zohľadnení ich špecifického postavenia z pohľadu pracovnej a pobytovej legislatívy, jazykovej vybavenosti a ďalších hľadísk.

Cieľ 2.5 Podpora existujúcich štipendijných programov na realizáciu medzinárodnej mobility študentov, vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov

Cieľom je zvýšiť počet mobilit (najmä tých prichádzajúcich na Slovensko) a ich kvalitu tak, aby sa vytvorilo v priebehu aplikácie opatrenia vyššie pozitívne vnímanie Slovenska ako cieľovej destinácie pre mobilitu a ako krajiny systematicky a cielene investujúcej do medzinárodnej spolupráce.

S cieľom udržať, resp. zvýšiť účasť vysielaných a prijímaných študentov a zamestnancov vysokých škôl na medzinárodnú mobilitu budú naďalej **podporované existujúce programy⁴⁹ na realizáciu mobility zahraničných študentov, vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov**. Zároveň sa budú hľadať možnosti umožnenia kombinácie financovania mobilit z viacerých zdrojov (napr. vo vzťahu ku kombinácii Erasmus+, NŠP, prípadne s inými programami), prípadne možnosti zavedenia nových nástrojov dofinancovania existujúcich štipendijných a grantových schém (napr. vo vzťahu k programu Erasmus+) Zvýšením miery financovania vybraných štipendijných programov bude zabezpečená atraktívnosť a konkurencieschopnosť programov z hľadiska poskytovaných štipendií v porovnaní s inými krajinami, resp. bude zvýšený celkový počet štipendijných miest. Súčasťou podpory v týchto štipendijných programoch budú aj príplatky k štipendiu a štipendia pre študentov a zamestnancov so špecifickými potrebami.

treba preto školíť nielen študentov-cudzincov, ale aj zamestnancov vysokej školy, ktorí prichádzajú do kontaktu so študentmi-cudzincami. Rovnako treba venovať pozornosť aj cieľovej príprave a podpore domácich študentov na spoluprácu s ľuďmi z odlišných kultúr a s iným kultúrno-spoločenským zázemím (a to nielen čo sa týka kontaktu so spolužiakmi-cudzincami, ale aj vyučujúcimi).

⁴⁷ Podľa štandardov pre vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania prijatých Slovenskou akreditačnou agentúrou pre vysoké školstvo vysoká škola zverejňuje dokumentáciu vnútorného systému, ktorá je relevantná pre študentov, vo všetkých jazykoch uskutočňovania študijných programov. Dostupné na: <https://saavs.sk/wp-content/uploads/2020/09/Standardy-pre-vnutorny-system-zabezpecovania-kvality-2.pdf>

⁴⁸ Ak hovoríme o cudzom jazyku, je nevyhnutné, aby informácie boli minimálne v anglickom jazyku. Samozrejme, ak vysoká škola má vyšší podiel cudzincov s inými jazykovými znalosťami (napr. ukrajinčina, ruština, čínština a pod.), môže zväziť popri angličtine aj sekundárne použitie ďalšieho jazyka, čo môže pozitívne podporiť pocit ústretovosti a akceptovateľnosti u takýchto cudzincov, a teda vytvárať pozitívny obraz o vysokej škole.

⁴⁹ V rámci grantového programu Erasmus+ sa naďalej počíta s dofinancovaním vysokoškolských mobilit zo štátneho rozpočtu, a to v dohodnutej výške v zmysle Zmluvy o spolupráci pri koordinácii programov v oblasti vzdelávania č. 381/2009 z 2. 6. 2009 v znení neskorších dodatkov medzi MŠVVŠ a SAAMS (Národná agentúra Erasmus+ pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy)

So zámerom zlepšiť informovanie o pripravenosti prijať zahraničných študentov a zamestnancov so špecifickými potrebami na medzinárodnú mobilitu budú vysoké školy ako prijímajúce inštitúcie vo svojich medziinštitucionálnych dohodách uvádzať, či majú potrebnú infraštruktúru na prijímanie osôb so špecifickými potrebami. Súčasne budú vysoké školy registrovať informácie o prístupnosti svojho akademického prostredia a poskytovaných službách pre študentov so špecifickými potrebami v medzinárodných online databázach⁵⁰ vytvorených na podporu inkluzívnej mobility.

Cieľ 2.6 Podpora automatického uznávania výsledkov vzdelávania získaných v rámci medzinárodnej mobility

V záujme umožnenia medzinárodnej mobility čo najväčšiemu počtu študentov už študujúcich na slovenských vysokých školách⁵¹ je potrebné minimalizovať prekážky spojené s rozvrhnutím študijných povinností v študijných plánoch a uznávaním výsledkov z mobility. Vysoké školy budú v štruktúre študijných plánov vytvárať tzv. **priestor pre mobilitu – mobility window/mobilitné okno**⁵², **ktorý študentovi poskytne vopred vyhradený priestor** v trvaní minimálne jedného semestra alebo trimestra **na realizovanie mobility**. Naplánovanie študijných povinností v konkrétnom roku štúdia v študijnom pláne, ktoré je možné splniť⁵³ počas študijného pobytu na partnerskej vysokej škole v zahraničí, výrazne prispeje k dosiahnutiu automatického uznávania výsledkov vzdelávania dosiahnutých v rámci medzinárodnej mobility vysielajúcou vysokou školou podľa vopred odsúhlasenej dohody uvedenej v zmluve o štúdiu a potvrdenej vo výpise výsledkov štúdia. Priestor, ktorý vznikne zavedením mobilitného okna, možno poskytnúť alternatívne na **intenzívnejšie využitie iných foriem tzv. internacionalizácie doma** pre študentov, ktorí sa medzinárodnej mobility nezúčastnia, so zámerom zabezpečiť pre nich príležitosti na získanie medzinárodnej skúsenosti na domácej pôde.

Strategický cieľ 3. Modernizácia vysokoškolského vzdelávania v kontexte internacionalizácie

Cieľ 3.1 Využívanie možností hodnotenia kvality procesov internacionalizácie

Internationalizácia je dynamicky rozvíjajúci sa a meniaci sa koncept a jej kvalitná implementácia a včasné podchytenie môžu predstavovať získanie konkurenčnej výhody v porovnaní so zahraničnými vysokými školami. Ministerstvo bude podporovať aktivity vysokých škôl v súvislosti s **medzinárodným hodnotením kvality ich procesov internacionalizácie** a následne poskytovať podporu pri rozvíjaní aspektov internacionalizácie podľa výsledkov a odporúčaní hodnotenia a vlastných objektívne identifikovaných potrieb a zameraní.⁵⁴

⁵⁰ Napr. platforma www.inclusivemobility.eu

⁵¹ Primárne ide o domácich študentov (teda spravidla o občanov SR), avšak rovnaký prístup a možnosti by mali byť aj v prípade zahraničných študentov už študujúcich celé štúdium, keďže by títo mali mať rovnaké práva a povinnosti, ako domáci študenti.

⁵² Podrobnejšie štúdie k problematike mobilitných okien priniesli napr. Asociácia pre akademickú spoluprácu – ACA (Ferenz, I. – Hauschildt, K. – Garam, I. (eds.). (2013). *Mobility Windows: From Concept to Practice*. Bonn: Lemmens Medien GmbH. [cit. 23. 10. 2020]. Dostupné na: https://aca-secretariat.be/post_other_pub/mobility-windows-from-concept-to-practice/) alebo maďarská Tempus Public Foundation (Fekete, Zs. – Szabó, I. et al. (2018). *Guide to the Introduction of Mobility Windows for Higher Education Institutions*. Tempus Public Foundation. [cit. 23. 10. 2020]. Dostupné na: <https://tka.hu/kiadvany/10418/guide-to-the-introduction-of-mobility-windows-for-heis>)

⁵³ Môže ísť napríklad o komparatívne predmety, výberové predmety, cudzí jazyk alebo praktickú prípravu. Zdroj: Európska komisia. (2015). *ECTS Users' Guide*. [cit. 20. 1. 2021]. Dostupné na: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/da7467e6-8450-11e5-b8b7-01aa75ed71a1>

⁵⁴ Existuje viacero auditov/hodnotení úrovne internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania na inštitucionálnej úrovni, napr. inštitucionálny monitoring internacionalizácie vykonávaný na základe metodiky Asociácie pre

Cieľ 3.2 Podpora sieťovania vysokých škôl a modernizácia ich administratívy

Ministerstvo bude podporovať rozvíjanie partnerstiev a sieťovanie vysokých škôl s vysokými školami v zahraničí prostredníctvom grantovej a mobility podpory⁵⁵ a prostredníctvom podpory zapojenia verejných vysokých škôl do iniciatívy Európskych univerzít. S cieľom rozvíjať spoluprácu v oblastiach výskumu a vývoja bude vysokým školám umožnené použitie národných grantových zdrojov aj na aktivity zahraničných partnerov v rámci spoločných projektov⁵⁶.

So zámerom zvyšovať viditeľnosť slovenského vysokého školstva bude ministerstvo podporovať účasť zástupcov Slovenska a slovenských vysokých škôl na kľúčových medzinárodných podujatiach v oblasti internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania (najmä na konferenciách a veľtrhoch Európskej asociácie pre medzinárodné vzdelávanie (EAIE), Ázijsko-tichomorskej asociácie pre medzinárodné vzdelávanie (APAIE), Asociácie medzinárodných vzdelávateľov (NAFSA) a pod.). Účasť na týchto podujatiach zvýši povedomie o Slovensku ako krajine vhodnej pre štúdium a nadväzovanie spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdelávania v globálnom meradle a zároveň národná prezentácia s účasťou konkrétnych vysokých škôl prispeje k nadväzovaniu nových a upevňovaniu existujúcich partnerstiev. Zároveň budú podporené konkrétne vysoké školy pri realizácii propagácie a účasti na špecifických veľtrhoch pre nábor študentov vo vopred zadefinovaných teritoriálnych oblastiach. Získavanie a výmena poznatkov a zachytávanie najnovších trendov v oblasti internacionalizácie prispievajú k transferu aktuálnych poznatkov do fungovania vysokej školy a k profesionalizácii a rozvoju ľudských zdrojov.

Cieľ 3.3 Využívanie digitalizácie a informačných a komunikačných technológií v internacionalizácii výučby

Aj v kontexte vývoja v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19, bude podporené vytvorenie odporúčaní a best practice v rámci využívania nových možností online technológií a inovácií vo vysokoškolskom vzdelávaní. Zámerom je podporiť vysoké školy v poskytovaní aj v spolupráci s partnerskými vysokými školami v zahraničí on-line predmetov a kurzov. Očakáva sa zavádzanie systémov na podporu tzv. virtuálnej mobility, resp. v širšom ponímaní prístupu označovaného ako kolaboratívne on-line medzinárodné vzdelávanie („Collaborative Online International Learning“ - COIL). Sledovanie medzinárodných trendov v on-line spolupráci na spoločnom vzdelávaní a vnášaní medzinárodnej dimenzie do vzdelávacieho procesu je nevyhnutné pre modernizáciu vzdelávania a zvyšovanie jeho kvality na slovenských vysokých školách.

Prierezový cieľ: Rozvíjanie prierezových a podporných aspektov ovplyvňujúcich internacionalizáciu

akademickú spoluprácu v Bruseli (ACA – implementovaný dokonca celonárodne v Českej republike a v Maďarsku), resp. možnosť získania certifikátu kvality internacionalizácie (Certificate for Quality in Internationalisation - CeQuInt) od Konzorcia pre akreditáciu vo vysokoškolskom vzdelávaní. Zároveň existujú aj medzinárodné akreditácie pre špecifické odborové zamerania (a teda programy), napr. v ekonómii, vo veterinárnej medicíne a mnohých ďalších.

⁵⁵ Napríklad prostredníctvom mobility programov ako sú Erasmus+, CEEPUS, NŠP, DAAD a štipendiá na základe medzinárodných zmlúv.

⁵⁶ Aktuálne napr. v rámci všeobecnej výzvy APVV sa o finančnú podporu môžu uchádzať iba slovenské organizácie, zahraniční partneri, ak vôbec, môžu byť do riešenia projektu zapájaní len ako fyzické osoby na základe pracovnej zmluvy alebo obdobného vzťahu, a teda nedochádza k sieťovaniu a spolupráci inštitúcií. V Rakúsku napr. grantová agentúra FWF (obdoba slovenskej APVV) jednak umožňuje aj zapojenie zahraničných partnerov do projektov a jednak existuje aj možnosť financovania týchto partnerov za určitých podmienok („funds may only be transferred to a cooperation partner (also abroad) if they are clearly limited contracts or services and directly necessary for carrying out the Austrian project“).

Internacionalizácia slovenských vysokých škôl, ako aj potreba zvýšenia atraktivity Slovenskej republiky pre prilákanie zahraničných študentov, ale aj vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov, nie je **závislá** len od samotnej pripravenosti a rozvoja vysokých škôl, ale aj **od celkového rámca a nastavenia ďalších pravidiel mimo pôsobnosti samotného rezortu školstva**. Je nevyhnutné vytvoriť také podmienky pre zahraničných študentov, výskumných pracovníkov a vysokoškolských učiteľov, ktoré ich nebudú odrádzať od príchodu na Slovensko, a dokonca s ohľadom na európsku i svetovú konkurenciu (teda iné krajiny už výrazne internacionalizovanejšie v oblasti vysokého školstva a výskumu) vytvoriť také podmienky, aby sa pri rozhodovaní o svojej cieľovej krajine v prípade mobility a pobytov rozhodli radšej pre Slovensko pri porovnaní s inými krajinami.

Ministerstvo sa bude zaoberať celkovým nastavením administratívnych a iných povinností, ktoré s príchodom a následne aj pobytom cudzincov, najmä z tretích krajín, úzko súvisia a pri ktorých by zmeny v prístupe znamenali značné zjednodušenie procesov a odstránenie bariér (vrátane špecifického vyhodnocovania vo vzťahu k realizácii grantového programu Erasmus+). Zároveň sa predpokladá, že sa budú priebežne vyhodnocovať existujúce a novoprijaté opatrenia na podporu internacionalizácie, vrátane existujúcich programov, výšky ich financovania, resp. spolufinancovania a ich vplyvu na vývoj dôležitých ukazovateľov.

4. 2. Prehľad a opis opatrení, výsledky a výstupy realizácie jednotlivých opatrení

Názov opatrenia	4.2.1 Podpora realizácie auditu internacionalizácie vysokých škôl ako predpokladu tvorby a aktualizácii inštitucionálnych stratégií internacionalizácie
Obdobie realizácie	2022-2026
Opis opatrenia	Realizácia nezávislého hodnotenia kvality aktivít internacionalizácie vysokých škôl formou auditu s účasťou zahraničných posudzovateľov s cieľom posúdiť silné a slabé stránky aktivít a formulovať odporúčania/akčný plán na implementáciu inštitucionálnych systémových zmien. V nadväznosti na uskutočnený audit vysoká škola v súlade s odporúčaniami auditu a národnou stratégiou internacionalizácie vysokého školstva vypracuje, resp. aktualizuje inštitucionálnu stratégiu internacionalizácie. Po dvoch rokoch od začiatku realizácie úvodného auditu sa vykoná nadväzujúci audit (reaudit), ktorého cieľom je zhodnotiť implementáciu odporúčaní a zmien v systémovom využívaní internacionalizácie na vysokej škole.
Výstup	Uskutočnené audity internacionalizácií vysokých škôl Vypracované, resp. aktualizované stratégie internacionalizácie jednotlivých vysokých škôl
Indikátor	Podiel verejných vysokých škôl s vlastnou stratégiou internacionalizácie vytvorenou, resp. aktualizovanou v súlade s výsledkami externého auditu zameraného na internacionalizáciu vysokej školy
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	Plán obnovy a odolnosti SR / štátny rozpočet
Súvislosť s cieľmi	Cieľ 3.1
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.2 Podpora implementácie princípov Stratégie ľudských zdrojov vo výskume - HRS4R na slovenských verejných vysokých školách
Obdobie realizácie	2023-2026

Opis opatrenia	<p>Podpora rozvojových projektov vysokých škôl zameraných na prípravu podkladov a vypracúvanie stratégií, akčných plánov a ich implementáciu súvisiacich s posudzovacím procesom pre získanie značky HR Excellence in Research udeľovanej Európskou komisiou, preukazujúcim úsilie a záväzok vysokej školy k implementácii a dlhodobému dodržiavaniu princípov Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov v rámci Stratégie ľudských zdrojov vo výskume. V rámci výziev na rozvojové projekty budú môcť byť podporené aktivity vysokých škôl v prípravnej fáze, v implementačnej fáze a v následnej fáze udržiavania udeľenej značky.</p> <p>Proces implementácie stratégie prispeje k zvýšeniu kvality a atraktívnosti prostredia na slovenských vysokých školách a vytvorí podmienky pre prácu medzinárodných tímov atraktívnych tak pre zahraničných, ako aj slovenských špičkových výskumných pracovníkov.</p>
Výstup	<p>Výzvy na podávanie rozvojových projektov Vypracovanie podkladov vysokých škôl k získaniu značky HRS4R Získanie značky HR Excellence in Research</p>
Indikátor	<p>Podiel vysokých škôl, ktoré získali značku HR Excellence in Research</p> <p>Podiel vysokoškolských učiteľov a výskumných a umeleckých pracovníkov vysokých škôl s iným ako slovenským štátnym občianstvom na celkovom počte vysokoškolských učiteľov a výskumných a umeleckých pracovníkov vysokých škôl</p>
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	štátny rozpočet
Súvislosť s cieľmi	Ciele 1.3 a 1.4
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.3 Podpora existujúcich štipendijných programov na realizáciu medzinárodnej mobility študentov, vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov
Obdobie realizácie	2022-2030
Opis opatrenia	<p>V rámci zvýšenia miery financovania štipendijných programov CEEPUS, DAAD, štipendií poskytovaných na základe bilaterálnych zmlúv a vládnych štipendií SR bude zvýšená a zjednotená výška štipendií poskytovaných prijímaným štipendistom na Slovensku v týchto programoch podľa úrovni štipendií poskytovaných v Národnom štipendijnom programe SR. Týmto bude zabezpečená atraktívnosť a konkurencieschopnosť týchto programov z hľadiska poskytovaných štipendií v porovnaní s inými krajinami.</p> <p>Zvýšením rozpočtu Národného štipendijného programu SR sa zvýši počet štipendijných miest pre uchádzačov, pričom bude možné podporiť všetky žiadosti, ktoré vo výberovom konaní získali hodnotenie nad 75 %.</p> <p>Súčasťou zvýšenia rozpočtu určeného na štipendiá poskytované na základe bilaterálnych medzinárodných zmlúv bude aj zvýšenie príplatku k štipendiu,</p>

	<p>resp. štipendia pre štipendistov zo SR, hradeného vládou SR pri ich účasti na medzinárodnej mobilite.</p> <p>Zvýšenie miery financovania týchto štipendijných programoch bude zahŕňať aj príplatky k štipendiu, resp. štipendia pre študentov a zamestnancov so špecifickými potrebami.</p> <p>Zároveň bude navýšená podpora Fulbrightového programu na realizáciu nových a existujúcich štipendijných schém a programov. Podpora bude postupne navyšovaná, tak aby bola v roku 2024 dosiahnutá a následne udržiavaná parita príspevkov za obe strany medzivládnej dohody.</p> <p>Naďalej budú podporované existujúce štipendijné a grantové programy⁵⁷ na realizáciu mobility zahraničných študentov, vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov. Zároveň sa budú hľadať možnosti umožnenia kombinácie financovania mobilit z viacerých zdrojov (napr. vo vzťahu ku kombinácii Erasmus+ a NŠP), prípadne možnosti zavedenia nových nástrojov dofinancovania existujúcich štipendijných a grantových schém (napr. vo vzťahu k programu Erasmus+).</p>
Výstup	Zvýšenie miery financovania štipendijných programov
Indikátor	<p>Počet udelených štipendií v rámci štipendijných schém na realizáciu dlhodobej mobility študentov a vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov</p> <p>Podiel absolventov, ktorí počas štúdia absolvovali medzinárodnú mobilitu v trvaní najmenej dva mesiace, na celkovom počte absolventov v danom akademickom roku</p> <p>Počet zahraničných študentov realizujúcich medzinárodnú mobilitu na slovenských vysokých školách v trvaní najmenej tri mesiace v danom akademickom roku</p> <p>Počet zahraničných vysokoškolských učiteľov, výskumných zamestnancov a umeleckých zamestnancov realizujúcich medzinárodnú mobilitu na slovenských vysokých školách v trvaní najmenej dva mesiace v danom akademickom roku</p>
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	Plán obnovy a odolnosti SR / štátny rozpočet
Súvislosť s cieľmi	Ciele 1.2, 2.3 a 2.5
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.4 Analýza pripravenosti vysokých škôl na internacionalizáciu vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom realizácie virtuálnej mobility a kolaboratívneho on-line medzinárodného vzdelávania
Obdobie realizácie	2021-2023

⁵⁷ V rámci grantového programu Erasmus+ sa naďalej počíta s dofinancovaním vysokoškolských mobilit zo štátneho rozpočtu, a to v dohodnutej výške v zmysle Zmluvy o spolupráci pri koordinácii programov v oblasti vzdelávania č. 381/2009 z 2. 6. 2009 v znení neskorších dodatkov medzi MŠVVŠ a SAAMS (Národná agentúra Erasmus+ pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy)

Opis opatrenia	Zmapovanie podmienok slovenských vysokých škôl pre realizáciu virtuálnej mobility (najmä materiálne a technické podmienky na dištančné vzdelávanie, pripravenosť vysokoškolských učiteľov a vysokých škôl na realizáciu virtuálnej mobility – osobitne v oblasti priebežného hodnotenia a skúšania, aplikovania princípov vzdelávania orientovaného na študenta vo virtuálnom priestore, resp. vzdelávania realizovaného s prítomnosťou študentov v rôznych lokalitách, digitalizácia procesov – riadenie mobility, Európska študentská karta), resp. konceptu COIL (Collaborative Online International Learning). Zámerom opatrenia je analýza súčasného stavu a pripravenosti vysokých škôl na uskutočňovanie virtuálnej mobility, resp. dištančného vzdelávania využitím digitálnych technológií ako takých a vypracovanie štandardov a odporúčaní pre realizáciu virtuálnej mobility, najmä z pohľadu riadenia virtuálnej mobility, kombinovania virtuálnej a fyzickej mobility, technického zabezpečenia, podmienok pre študenta ako účastníka virtuálnej mobility, organizácie predmetu a vzdelávania s účasťou študentov na virtuálnej mobilite (obojsmerne). Odporúčania by mali byť smerované na študentov, vysokoškolských učiteľov, vysoké školy, či ministerstvo, prípadne iné relevantné subjekty. V nadväznosti na výsledky analýzy a v nadväznosti na identifikovanie z toho plynúcich potrieb sa budú prioritizovať, prehodnocovať a hľadať (finančné) možnosti na implementáciu štandardov a odporúčaní. ⁵⁸
Výstup	Analýza súčasného stavu a pripravenosti vysokých škôl na uskutočňovanie virtuálnej mobility, resp. dištančného vzdelávania využitím digitálnych technológií ako takých a vypracovanie štandardov a odporúčaní pre realizáciu virtuálnej mobility
Indikátor	Vypracovanie dokumentu obsahujúceho nastavenie štandardov a tvorbu odporúčaní pre realizáciu virtuálnej mobility v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania v podmienkach slovenských vysokých škôl
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	štátny rozpočet
Súvislosť s cieľmi	Cieľ 3.3
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.5 Zmena podmienok pre zapojenie zahraničných študentov, občanov tretích krajín, do systému povinného verejného zdravotného poistenia
Obdobie realizácie	2022
Opis opatrenia	V súčasnosti študenti slovenských vysokých škôl, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín a neštudujú v SR na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je SR viazaná, nie sú účastníkmi systému povinného verejného zdravotného poistenia v SR. Títo študenti majú možnosť uzavrieť zmluvu o individuálnom zdravotnom poistení, na základe ktorej im je poskytovaná zdravotná starostlivosť v rozsahu určenom v zmluve.

⁵⁸ Výsledky analýzy budú známe až ku koncu roku 2021, resp. začiatkom roka 2022 a budú následne prehodnocované, t.j. v momentálnej fáze sa nevie definovať či bude mať vplyv na vnútroštátne informačné systémy, resp. či bude nutný zásah do týchto systémov.

	Vzhľadom na predpokladané ekonomické prínosy ⁵⁹ štúdia zahraničných študentov na slovenských vysokých školách pre domácu ekonomiku je vhodné zvážiť možnosť zapojenia študentov slovenských vysokých škôl, ktorí sú občanmi tretích krajín, do systému povinného verejného zdravotného poistenia, a to minimálne ako samoplatiteľov ⁶⁰ .
Výstup	Návrh právnej úpravy
Indikátor	Podiel študentov, občanov tretích krajín, využívajúcich povinné verejné zdravotné poistenie ako samoplatiteľ
Zodpovedný subjekt	MZ SR
Zdroj financovania	výdavky verejného zdravotného poistenia
Súvislosť s cieľmi	prierezový cieľ
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.6 Zavedenie mobilného okna do študijných plánov novovznikajúcich a existujúcich študijných programov
Obdobie realizácie	2023
Opis opatrenia	<p>So zámerom odstraňovať prekážky pre absolvovanie medzinárodnej mobility študentmi súvisiace s rizikom, že z dôvodu neuznania výsledkov vzdelávania získaných v rámci mobility vysielajúcou vysokou školou bude študent musieť opätovne absolvovať predmety a skúšky na domácej vysokej škole alebo nestihne v rámci štandardnej dĺžky štúdia splniť všetky podmienky študijného programu na jeho skončenie, pripraví ministerstvo návrh právnej úpravy predpisov, ktorá stanoví zavedenie mobilného okna do študijných plánov novovznikajúcich študijných programov a zároveň stanoví v neskoršom období povinnosť jeho zavedenia aj v rámci existujúcich študijných programov.</p> <p>Naplánovanie študijných povinností v konkrétnom roku štúdia v študijnom pláne, ktoré je možné splniť počas študijného pobytu na partnerskej vysokej škole v zahraničí, výrazne prispeje k zlepšeniu uznávania výsledkov vzdelávania dosiahnutých v rámci medzinárodnej mobility vysielajúcou vysokou školou podľa vopred odsúhlasenej dohody uvedenej v zmluve o štúdiu.</p>
Výstup	Návrh právnej úpravy
Indikátor	Podiel absolventov, ktorí počas štúdia absolvovali medzinárodnú mobilitu v trvaní najmenej dva mesiace, na celkovom počte absolventov v danom akademickom roku
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	nepredpokladajú sa dodatočné výdavky

⁵⁹ Viaceré štúdie v rôznych krajinách ukazujú na ekonomické prínosy zahraničných študentov pre domácu ekonomiku, napr. Fínsko (<https://www.oph.fi/en/statistics-and-publications/publications/facts-express-4b2014-what-do-we-know-about-economic-impact>), Španielsko (<https://monitor.icef.com/2019/06/economic-impact-of-foreign-students-in-spain-estimated-at-e2-2-billion/>), Česko (<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/ipn-kredo-kvalita-relevance-efektivita-diverzifikace-a> - konkrétne časť podkladov pre strategické rozhodovanie českého ministerstva školstva pre oblasť Internacionalizácie) a pod.

⁶⁰ Takíto študenti vzhľadom na relatívne mladý vek a s tým súvisiacu predpokladanú nízku chorobnosť (porovnateľnú s rovnakou populáciou slovenských študentov v obdobnom veku) by nemali predstavovať zvýšenú finančnú záťaž pre systém verejného zdravotného poistenia.

Súvislosť s cieľmi	Cieľ 2.6
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.7 Analýza a revízia financovania študijných programov uskutočňovaných výlučne v cudzích jazykoch vo vybraných študijných odboroch
Obdobie realizácie	2022 - 2023
Opis opatrenia	<p>V súčasnosti sa za štúdium v študijných programoch uskutočňovaných v cudzích jazykoch v dennej forme štúdia uhrádza školné, pokiaľ v danom študijnom odbore a stupni je možné v SR s ohľadom na jazyk uskutočňovania študijného programu študovať bezplatne.</p> <p>V záujme zvýšenia konkurencieschopnosti študijných programov uskutočňovaných v cudzích jazykoch na slovenských vysokých školách bude iniciovaná diskusia o zmene systému hradenia školného v študijných programoch v dennej forme štúdia uskutočňovaných výlučne v inom ako v štátnom jazyku, v rámci ktorej bude zvažované zrušenie povinnosti študentov uhrádzať školné v týchto študijných programoch vo vybraných študijných programoch / odboroch pri zohľadnení negatívnej situácie na trhu práce. Prijaté riešenie bude zohľadňovať skutočnosť aby nedošlo k automatickému zníženiu príjmov vysokých škôl získavaných zo školného.</p>
Výstup	- Odborná správa uskutočniteľnosti
Indikátor	<p>Počet akreditovaných študijných programov v dennej forme štúdia uskutočňovaných výlučne v inom ako v štátnom jazyku</p> <p>Počet/podiel študentov so slovenským štátnym občianstvom zapísaných na študijných programoch uskutočňovaných výlučne v inom ako v štátnom jazyku.</p> <p>Počet/podiel študentov s iným ako slovenským štátnym občianstvom zapísaných na študijných programoch na vysokých školách v SR na celkovom počte všetkých študentov v danom akademickom roku</p>
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	nepredpokladajú sa dodatočné výdavky
Súvislosť s cieľmi	Cieľ 1.1 a 1.2
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.8 Zavedenie posudzovania splnenia podmienky dosiahnutého vzdelania na účel prijímacieho konania v prípade zahraničného vzdelania vysokou školou
Obdobie realizácie	2022 - 2023
Opis opatrenia	V súčasnosti uchádzači o štúdium na slovenských vysokých školách, ktorí získali vzdelanie v zahraničí, predkladajú žiadosť o uznanie stredného vzdelania na účely pokračovania v štúdiu okresnému úradu v sídle kraja, v ktorom má žiadateľ trvalé bydlisko alebo v ktorom sa nachádza vysoká škola uchádzača o štúdium.

	Na zjednodušenie preukazovania dosiahnutého vzdelania v prípade uchádzačov so zahraničným dokladom o vzdelaní (predovšetkým z krajín mimo EÚ ⁶¹) bude zavedené posudzovanie splnenia podmienky dosiahnutého vzdelania na účel prijímacieho konania vysokou školou, ktorá je na základe vyjadrenia Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo o súlade vnútorného systému kvality vysokej školy s akreditačnými štandardmi oprávnená vytvárať študijné programy aspoň v jednom študijnom odbore ⁶² . Kladné rozhodnutie vysokej školy bude predstavovať implicitné uznanie zahraničného dokladu o úplnom strednom vzdelaní alebo úplnom strednom odbornom vzdelaní v konkrétnom prípade pre prijímacie konanie na štúdium na vysokej škole na Slovensku.
Výstup	Návrh právnej úpravy
Indikátor	Počet/podiel študentov s iným ako slovenským štátnym občianstvom zapísaných na študijných programoch na vysokých školách v SR na celkovom počte všetkých študentov v danom akademickom roku
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	nepredpokladajú sa dodatočné výdavky
Súvislosť s cieľmi	Cieľ 2.3
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.9 Zmena obsadzovania funkcie docenta a funkcie profesora
Obdobie realizácie	2022
Opis opatrenia	Na zvýšenie atraktivity pôsobenia na slovenských vysokých školách pre vysokoškolských učiteľov, ktorí pôsobia v zahraničí, bude zavedená možnosť obsadenia funkcie docenta a funkcie profesora osobou bez vedecko-pedagogického titulu alebo umelecko-pedagogického titulu „docent“ alebo „profesor“ bez v súčasnosti platného časového obmedzenia tri roky ⁶³ .
Výstup	Návrh právnej úpravy
Indikátor	Podiel vysokoškolských učiteľov a výskumných a umeleckých pracovníkov vysokých škôl s iným ako slovenským štátnym občianstvom na celkovom počte vysokoškolských učiteľov a výskumných a umeleckých pracovníkov vysokých škôl
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	nepredpokladajú sa dodatočné výdavky
Súvislosť s cieľmi	Cieľ 1.4

⁶¹ V zmysle Odporúčania Rady EÚ 26. novembra 2018 týkajúce sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí (2018/C 444/01) majú členské štáty zaviesť kroky potrebné na to, aby sa do roku 2025 dosiahlo automatické uznávanie vysokoškolského vzdelania ako aj vyššieho sekundárneho vzdelania ako vstupnej podmienky na vysokoškolské štúdium, a to bez potreby absolvovať proces uznania. Po splnení uvedenej skutočnosti uznanie z krajín EÚ nebude potrebné a vysoké školy sa tak budú môcť zamerať na posudzovanie uchádzačov z tzv. tretích štátov (krajiny mimo EÚ).

⁶² § 25 ods. 1 zákona č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁶³ § 77 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Závislosť od iných opatrení	nie
-----------------------------	-----

Názov opatrenia	4.2.10 Podpora zapojenia verejných vysokých škôl do iniciatívy Európskych univerzít
Obdobie realizácie	2021-2023
Opis opatrenia	<p>Ministerstvo v roku 2021 poskytne dotácie na pokrytie spolufinancovania aktivít aliancií Európskych univerzít počas rokov 2021 - 2023 trom verejným vysokým školám, ktoré sú členmi aliancií podporených Európskou komisiou na základe výzvy programu Erasmus+: Kľúčová akcia 2 – Spolupráca v oblasti inovácií a výmena osvedčených postupov – Európske univerzity.</p> <p>V nadväznosti na túto podporu budú opätovne v roku 2022 poskytnuté dotácie na obdobie 2022-2023. Zámerom tejto podpory bude zvýšenie úspešnosti aktivít aliancií Európskych univerzít na slovenských vysokých školách na základe identifikovaných potrieb aktivity na zlepšenie kapacity vysokých škôl implementovať zámery aliancií.</p>
Výstup	Podporené rozvojové projekty vysokých škôl Vytvorené aliancie európskych univerzít
Indikátor	Počet vysokých škôl, ktoré sú súčasťou aliancie vysokých škôl podporených Európskou komisiou v rámci výzvy z programu Erasmus+ (Kľúčová akcia 2 – Spolupráca v oblasti inovácií a výmena osvedčených postupov – Európske univerzity)
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	štátny rozpočet
Súvislosť s cieľmi	Cieľ 3.2
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.11 Rozvoj online platforiem pre informovanie o možnostiach štúdia
Obdobie realizácie	2022-2024
Opis opatrenia	<p>V súlade s komunikačným plánom pre propagáciu slovenského vysokého školstva a v nadväznosti na prelinkovanie z novovytvorenej webovej stránky propagujúcej možnosti štúdia v SR (koncept „Study in Slovakia“) bude modernizovaný a aktualizovaný web Portálu vysokých škôl tak, aby boli v anglickej jazykovej verzii aktualizované údaje o študijných programoch a zároveň bolo zabezpečené užívateľsky priateľské prostredie portálu a jednoduchá orientácia a vyhľadávanie študijných programov z pohľadu zahraničných uchádzačov. Pravidelnou aktualizáciou údajov vysokými školami bude zabezpečená plná dostupnosť aktuálnych informácií o ponúkaných študijných programoch a prijímacom konaní na jednom mieste.</p> <p>V rámci opatrenia bude zabezpečené zverejňovanie informácií o možnostiach štúdia na vysokých školách publikovaných na Portáli VŠ na online platforme Europass.</p>
Výstup	Modernizovaný Portál vysokých škôl

Indikátor	-
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	štátny rozpočet
Súvislosť s cieľmi	Cieľ 2.1
Závislosť od iných opatrení	4.2.15

Názov opatrenia	4.2.12 Analýza prierezových a podporných aspektov súvisiacich s príchodom a pobytom zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl z tretích krajín na území SR
Obdobie realizácie	2022 - 2030
Opis opatrenia	Vo vzťahu k zvýšeniu otvorenosti vysokých škôl v SR pre študentov a zamestnancov vysokých škôl z tretích krajín budú prostredníctvom okrúhlych stolov s vysokými školami identifikované súčasné problémy a prekážky z dôvodu legislatívy, ktoré negatívne ovplyvňujú procesy súvisiace s príchodom a pobytom zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl, najmä z tretích krajín, na území SR a tým znižujú konkurencieschopnosť slovenských vysokých škôl v získavaní vysokokvalitných zahraničných študentov a zamestnancov (vrátane reformy uznávania kvalifikácii a reformy pobytovej a pracovnej legislatívy vo vzťahu k občanom tretích krajín). Na koordináciu prierezového prístupu k otázkam súvisiacim s príchodom a pobytom zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl na území SR bude zriadená medzirezortná pracovná skupina zložená zo zástupcov MŠVVAŠ SR, MZVaEZ SR, MV SR, MPSVR SR, MZ SR a zástupcov ÚV SR (NIKA), Slovenskej rektorskej konferencie, Rady vysokých škôl, Študentskej rady vysokých škôl, Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo, SAIA, n. o, Slovenskej akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu a zástupcov organizácií pôsobiacich v oblasti migrácie (napr. Medzinárodná organizácia pre migráciu). Na odstránenie identifikovaných prekážok a zjednodušenie procesov bude vypracovaný akčný plán.
Výstup	Správa o prierezových a podporných aspektoch súvisiacich s príchodom a pobytom zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl z tretích krajín na území SR Akčný plán zameraný na prierezové a podporné aspekty súvisiace s príchodom a pobytom zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl z tretích krajín na území SR
Indikátor	Vytvorený akčný plán
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR, MV SR, MZVEZ SR, MPSVR SR
Zdroj financovania	nepredpokladajú sa dodatočné výdavky
Súvislosť s cieľmi	prierezový cieľ
Závislosť od iných opatrení	nie

Názov opatrenia	4.2.13 Podpora implementácie inštitucionálnych stratégií internacionalizácie vysokých škôl (inštitucionálny grant)
-----------------	---

Obdobie realizácie	2023 - 2026
Opis opatrenia	<p>V nadväznosti na realizáciu auditov internacionalizácie vysokých škôl (opatrenie 4.2.1) budú podporené vysoké školy na kontinuálny rozvoj aspektov internacionalizácie a podporu systémových zmien na inštitucionálnej úrovni v súlade s výstupmi realizovaných auditov (odporúčania/akčné plány) a touto stratégiou (nad rámec podpory v ďalších opatreniach alebo ako doplnková podpora k dosiahnutiu zámerov primárne riešených ďalšími opatreniami).</p> <p>Podmienkou poskytnutia podpory v rámci tohto opatrenia je vypracovanie inštitucionálnej stratégie internacionalizácie, resp. aktualizácia existujúcej stratégie, a to na základe realizovania nezávislého auditu a v súlade s odporúčaniami daného auditu.</p> <p>Dotáciu bude možné získať napríklad na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prípravu nových alebo inováciu existujúcich študijných programov poskytovaných v cudzích jazykoch opatrenia na podporu prípravy, vytvárania a inovácie spoločných študijných programov s vysokými školami v zahraničí v cudzích jazykoch • zlepšenie pripravenosti domácich vysokoškolských učiteľov na pôsobenie v medzinárodnom prostredí a na zapájanie sa do medzinárodných sietí • aktivity podporujúce rozvoj zručností študentov doktorandského štúdia potrebných na ich zapájanie sa do medzinárodných projektov a medzinárodného výskumu • medzinárodnú spoluprácu na online vzdelávaní, tvorbu digitálneho obsahu a jeho sprístupňovanie študentom. <p>Tieto predbežné oblasti podpory budú upravené a rozšírené aj s ohľadom na zistenia auditov internacionalizácie.</p>
Výstup	Podporených min. 9 ⁶⁴ rozvojových projektov vysokých škôl
Indikátor	Počet podporených rozvojových projektov vysokých škôl na implementáciu inštitucionálnej stratégie internacionalizácie Počet spoločných študijných programov uskutočňovaných v spolupráci s vysokými školami v zahraničí
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	Plán obnovy a odolnosti SR / štátny rozpočet
Súvislosť s cieľmi	dopad na dosahovanie všetkých cieľov
Závislosť od iných opatrení	4.2.1

Názov opatrenia	4.2.14 Štipendijná schéma na zatriktívnenie vysokoškolského štúdia v SR pre talentovaných zahraničných študentov
Obdobie realizácie	2022-2030
Opis opatrenia	Nová štipendijná schéma na zatriktívnenie prvého stupňa vysokoškolského štúdia na vysokých školách v SR pre talentovaných zahraničných študentov.

⁶⁴ V Pláne obnovy a odolnosti v rámci investície 4 komponentu 10 sa MŠVVaŠ SR zaviazalo podporiť min. 9 projektov zameraných na podporu implementácie inštitucionálnych stratégií internacionalizácie vysokých škôl

	<p>Zámerom je v súlade s Plánom obnovy a odolnosti SR podporovať štúdium zahraničných študentov počas celého 1. stupňa štúdia s cieľom dosiahnuť po troch rokoch fungovania programu 600 štipendistov ročne.</p> <p>Štipendium v ročnej výške 4 000 eur je určené na pokrytie životných nákladov počas desiatich mesiacov v akademickom roku. Zároveň vysoká škola dostane paušálny príspevok 2000 eur na študenta, ktorý využije na podporu excelentných zahraničných študentov na druhom stupni alebo na intergrачné programy a programy kariérneho rozvoja študentov zo zahraničia (napr. školné, cestovné a kurzy slovenčiny ako cudzieho jazyka uskutočňované vysokými školami alebo súkromnými jazykovými školami).</p> <p>Po vytvorení schémy a jej priebežnom vyhodnocovaní (vrátane monitorovania skutočnosti či štipendisti zostávajú študovať alebo pracovať aj následne v SR) bude zvažovaná možnosť rozšírenia schémy, a to aj vrátane možnosti prípadnej podpory 2. stupňa vo vybraných študijných programoch / odboroch pri zohľadnení negatívnej situácie na trhu práce.</p>
Výstup	Štipendijná schéma
Indikátor	<p>Počet štipendistov štipendijnej schémy na zatriaktívnenie prvého a stupňa vysokoškolského štúdia v SR pre zahraničných študentov v danom akademickom roku</p> <p>Podiel študentov s iným ako slovenským štátnym občianstvom zapísaných na študijných programoch na vysokých školách v SR na celkovom počte všetkých študentov v danom akademickom roku</p>
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	Plán obnovy a odolnosti SR / štátny rozpočet / EŠIF
Súvislosť s cieľmi	Cieľ 2.3
Závislosť od iných opatrení	Nie

Názov opatrenia	4.2.15 Propagácia slovenského vysokého školstva a vedy v zahraničí a podpora medzinárodného sieťovania slovenských vysokých škôl
Obdobie realizácie	2022-2026
Opis opatrenia	<p>Bude pripravený komunikačný plán pre propagáciu slovenského vysokého školstva v zahraničí, ktorého súčasťou bude vytvorenie spoločnej značky slovenského vysokoškolského vzdelávania („Study & Research in Slovakia“). Zámerom podpory propagácie je v súlade s týmto komunikačným plánom prezentovať slovenské vysoké školstvo celkovo navonok v zahraničí a zároveň stimulovať slovenské vysoké školy, aby plánovane a systematicky využívali nástroje na nábor študentov, definovali teritória na nábor a následne využili možnosti vzdelávacích veľtrhov na aktívne oslovovanie a získanie potenciálnych študentov.</p> <p>Vznikne Schéma na podporu projektov zameraných na návštevy zahraničných veľtrhov a podujatí pre nábor zahraničných študentov, propagáciu možností štúdia a príbuzné aktivity. Zámerom je absolvovanie min. piatich náborových podujatí v zahraničí ročne, systémová propagácia vysokej školy ako celku a jedenkrát ročne účasť min. dvoch zástupcov vysokej školy na výročnej konferencii a výstave EAIE, APAIE a NAFSA.</p>

	<p>Zámerom podpory sieťovania vysokých škôl je zvýšenie potenciálu spolupráce a zintenzívnenie medziinštitucionálnej spolupráce na poli vysokoškolského vzdelávania, a to prostredníctvom účasti Slovenska na dôležitých medzinárodných podujatiach, akými sú výročná konferencia a výstava NAFSA v USA, EAIE v Európe a APAIE v ázijsko-tichomorskom regióne, kde sa schádzajú vysoké školy z celého sveta, vymieňajú si skúsenosti a oboznamujú sa s najnovšími globálnymi trendmi v oblasti vysokoškolského vzdelávania a internacionalizácie.</p> <p>Na národnej úrovni bude pripravený a implementovaný komunikačný plán pre propagáciu vysokého školstva v zahraničí, koordinované vytvorenie a uskutočnenie spoločnej prezentácie Slovenska na podujatiach EAIE, NAFSA a APAIE (podľa inšpirácie z Poľska, Maďarska a Česka, ktoré toto úspešne realizujú už ostatné roky), spoločných propagačných aktivít a národnej prezentácie na náborových veľtrhoch doplnkovo k individuálnej propagácii vysokých škôl.</p>
Výstup	<p>Komunikačný plán pre propagáciu slovenského vysokého školstva v zahraničí</p> <p>Podporenie projektu „národnej“ propagácie a min. 9 projektov vysokých škôl za účelom propagácie a náboru zahraničných študentov⁶⁵</p> <p>Spoločné prezentácie slovenských vysokých škôl na medzinárodných náborových veľtrhoch</p>
Indikátor	<p>Podiel študentov s iným ako slovenským štátnym občianstvom zapísaných na študijných programoch na vysokých školách v SR na celkovom počte všetkých študentov v danom akademickom roku</p> <p>Počet podporených projektov za účelom propagácie vysokého školstva a vysokých škôl v zahraničí</p> <p>Počet spoločných študijných programov uskutočňovaných v spolupráci s vysokými školami v zahraničí</p>
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	Fond obnovy a odolnosti SR / štátny rozpočet
Súvislosť s cieľmi	Ciele 2.1, 2.2 a 3.2
Závislosť od iných opatrení	4.2.12, 4.2.14

Názov opatrenia	4.2.16 Podpora socio-kultúrnej integrácie zahraničných študentov a jazykového vzdelávania zamestnancov vysokých škôl
Obdobie realizácie	2022-2030
Opis opatrenia	Podpora je určená na organizáciu kurzov socio-kultúrnej orientácie, na zabezpečenie stálych poradenských služieb na vysokej škole pre zahraničných študentov a pre zamestnancov vysokých škôl pri práci s kultúrne rôznorodými cieľovými skupinami a na zabezpečenie kurzov cudzieho jazyka pre zamestnancov vysokých škôl.
Výstup	Podporené rozvojové projekty vysokých škôl

⁶⁵ V Pláne obnovy a odolnosti v rámci investície 4 komponentu 10 sa MŠVVaŠ SR zaviazalo podporiť min. 10 projektov zameraných na podporu propagácie slovenského vysokého školstva a vysokých škôl v zahraničí

Indikátor	Počet študentov, občanov tretích krajín, ktorí absolvovali kurz socio-kultúrnej orientácie v danom akademickom roku Počet kurzov cudzieho jazyka pre zamestnancov vysokých škôl
Zodpovedný subjekt	MŠVVŠ SR
Zdroj financovania	štátny rozpočet
Súvislosť s cieľmi	Cieľ 2.4
Závislosť od iných opatrení	4.2.14

4.3. Indikátory

Na monitorovanie napĺňania cieľov a opatrení stratégie, vyhodnotenie úspešnosti jej implementácie a posúdenie dosiahnutého pokroku v jednotlivých oblastiach internacionalizácie sú definované merateľné indikátory. Na základe plánovaného rozsahu intervencie a dostupnosti údajov sú stanovené kvantifikované cieľové hodnoty merateľných indikátorov.

Opatrenie	Indikátor	Východisková hodnota v roku 2020	Cieľová hodnota v roku 2030	Zdroj údajov
4.2.1	Podiel verejných vysokých škôl s vlastnou stratégiou internacionalizácie vytvorenou, resp. aktualizovanou v súlade s výsledkami externého auditu zameraného na internacionalizáciu vysokej školy	— ⁶⁶	70% VVŠ	VŠ
4.2.2	Podiel vysokých škôl, ktoré získali značku „HR Excellence in Research“	— ⁶⁷	50,00 % VVŠ	VŠ
4.2.3	Počet financovaných štipendijných mesiacov v rámci štipendijných programov v rámci štipendijných programov na realizáciu dlhodobej mobility študentov, vysokoškolských učiteľov, výskumných a umeleckých pracovníkov	2 394 ⁶⁸	36 000	MŠVVaŠ SR

⁶⁶ Sedem verejných vysokých škôl malo k 28. 2. 2021 prijatú stratégiu internacionalizácie vysokej školy v samostatnom strategickom dokumente. Ostatné vysoké školy uvádzajú svoje zámery v oblasti rozvoja medzinárodnej spolupráce v dlhodobom zámere vysokej školy a v dokumente Erasmus Policy Statement, ktorý je súčasťou žiadosti o udelenie charty Erasmus pre vysokoškolské vzdelávanie.

⁶⁷ K 1. 4. 2021 získala značku „HR Excellence in Research“ jedna slovenská vysoká škola (Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici).

⁶⁸ Priemerný počet štipendijných mesiacov v rokoch 2016 - 2019.

4.2.3 4.2.6	Podiel absolventov, ktorí počas štúdia absolvovali medzinárodnú mobilitu v trvaní najmenej dva mesiace, na celkovom počte absolventov v danom akademickom roku	5,24 % ⁶⁹	15,00 %	CRŠ
4.2.3	Počet zahraničných študentov realizujúcich medzinárodnú mobilitu na slovenských vysokých školách v trvaní najmenej dva mesiace v danom akademickom roku	1 517 ⁷⁰	—	CRŠ, MŠVVŠ SR
4.2.3	Počet zahraničných vysokoškolských učiteľov, výskumných zamestnancov a umeleckých zamestnancov absolvujúcich medzinárodnú mobilitu na slovenských vysokých školách	2 829 ⁷¹	—	VŠ
4.2.4	Vypracovanie dokumentu obsahujúceho nastavenie štandardov a tvorbu odporúčaní pre realizáciu virtuálnej mobility v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania v podmienkach slovenských vysokých škôl	—	1	MŠVVŠ SR
4.2.7	Počet akreditovaných študijných programov v dennej forme štúdia uskutočňovaných výlučne v inom ako v štátnom jazyku	1 278	—	Portál VŠ
4.2.7 4.2.8 4.2.14 4.2.15	Počet študentov s iným ako slovenským štátnym občianstvom zapísaných na študijných programoch na vysokých školách v SR	15 432	—	CRŠ
4.2.7 4.2.8 4.2.14 4.2.15	Podiel študentov s iným ako slovenským štátnym občianstvom zapísaných na študijných programoch na vysokých školách v SR na celkovom počte všetkých študentov v danom akademickom roku	11,26 %	15,00 %	CVTI
4.2.7	Počet študentov so slovenským štátnym občianstvom zapísaných na študijných programoch uskutočňovaných výlučne v inom ako v štátnom jazyku	770	—	CRŠ

⁶⁹ Údaj za akademický rok 2017/2018.

⁷⁰ Údaj za akademický rok 2019/2020.

⁷¹ Údaj za akademický rok 2018/2019. Zdroj: Výročné správy o činnosti vysokých škôl za rok 2019.

4.2.7	Podiel študentov so slovenským štátnym občianstvom zapísaných na študijných programoch uskutočňovaných výlučne v inom ako v štátnom jazyku na celkovom počte študentov so slovenským štátnym občianstvom	0,59 %	—	CRŠ
4.2.5	Podiel študentov, občanov tretích krajín, využívajúcich povinné verejné zdravotné poistenie ako samoplatiteľ	—	—	MZ SR
4.2.2 4.2.9	Podiel vysokoškolských učiteľov a výskumných a umeleckých pracovníkov vysokých škôl s iným ako slovenským štátnym občianstvom na celkovom počte vysokoškolských učiteľov a výskumných a umeleckých pracovníkov vysokých škôl	5,77 %	10,00 %	CVTI
4.2.16	Podiel študentov doktorandského štúdia s iným ako slovenským štátnym občianstvom na celkovom počte študentov doktorandského štúdia	12,94 %	15,00 %	CRŠ
4.2.13 4.2.15	Počet spoločných študijných programov uskutočňovaných v spolupráci s vysokými školami v zahraničí	54	—	Portál VŠ
4.2.13	Počet podporených projektov vysokých škôl na implementáciu inštitucionálnej stratégie internacionalizácie	—	min. 9 ⁷²	MŠVVŠ SR
4.2.14	Počet štípendistov štipendijnej schémy na zatriktívnenie prvého stupňa vysokoškolského štúdia v SR pre zahraničných študentov	—	1600	CRŠ
4.2.10	Počet vysokých škôl, ktoré sú súčasťou aliancie vysokých škôl podporených Európskou komisiou v rámci výzvy z programu Erasmus+: Európske univerzity	3	—	VŠ
4.2.16	Počet študentov, občanov tretích krajín, ktorí absolvovali kurz socio-kultúrnej orientácie v danom akademickom roku	—	—	VŠ

⁷² V Pláne obnovy a odolnosti v rámci investície 4 komponentu 10 sa MŠVVaŠ SR zaviazalo podporiť min. 9 projektov zameraných na podporu implementácie inštitucionálnych stratégií internacionalizácie vysokých škôl

4.2.15	Počet podporených projektov za účelom propagácie vysokého školstva a vysokých škôl v zahraničí	—	min. 10 ⁷³	MŠVVŠ SR
4.2.16	Počet kurzov cudzieho jazyka pre zamestnancov vysokých škôl	—	1 500	VŠ

⁷³ V Pláne obnovy a odolnosti v rámci investície 4 komponentu 10 sa MŠVVaŠ SR zaviazalo podporiť min. 10 projektov zameraných na podporu propagácie slovenského vysokého školstva a vysokých škôl v zahraničí

5. Implementácia stratégie

5. 1. Implementačná štruktúra a systém riadenia implementácie stratégie

Ministerstvo ako gestor implementácie stratégie zriadi riadiaci výbor pre implementáciu stratégie, ktorého členmi budú minister, resp. ním poverený štátny tajomník, odborne príslušní generálni riaditelia príslušných sekcií, riaditelia odborov a vedúci oddelení.⁷⁴

Riadiaci výbor:

- dohliada na plnenie opatrení vyplývajúcich zo stratégie
- zabezpečuje koordináciu spolupráce so zodpovednými subjektmi
- zriaďuje pracovné skupiny pre realizáciu opatrení
- schvaľuje zmeny stratégie a zmeny rozpočtu stratégie
- odsúhlasuje návrh priebežného hodnotenia a záverečného hodnotenia implementácie stratégie

V prípade požiadaviek alebo návrhov na zmeny v implementácii stratégie zodpovedný útvar zaznamená tieto návrhy, zanalyzuje ich predpokladaný vplyv na časový rámec implementácie, rozpočet, plnenie opatrení a dosiahnutie stanovených cieľov a predloží ich riadiacemu výboru. Riadiaci výbor rozhodne o schválení alebo zamietnutí predloženej požiadavky alebo návrhu na zmenu. V prípade schválenia zodpovedný útvar zapracuje schválené zmeny do stratégie alebo plánu implementácie.

Na koordináciu prierezového prístupu k otázkam súvisiacim s príchodom a pobytom zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl na území SR bude zriadená medzirezortná pracovná skupina zložená zo zástupcov MŠVVaŠ SR, MZVaEZ SR, MV SR, MPSVR SR, MZ SR a zástupcov Slovenskej rektorskej konferencie, Rady vysokých škôl, Študentskej rady vysokých škôl, Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo, SAIA, n. o, Slovenskej akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu a zástupcov organizácií pôsobiacich v oblasti migrácie (napr. Medzinárodná organizácia pre migráciu).

⁷⁴ V zmysle organizačnej štruktúry MŠVVaŠ SR platnej k 1.9. 2021 sú to generálny riaditeľ sekcie vysokých škôl, generálny riaditeľ sekcie medzinárodnej spolupráce a európskych záležitostí, generálny riaditeľ sekcie vedy a techniky, generálny riaditeľ sekcie štrukturálnych fondov EÚ, riaditeľ odboru vysokoškolského vzdelávania, riaditeľ odboru stratégií a koncepcií vedy, výskumu a vysokých škôl a vedúci oddelenia rozvoja vysokoškolského vzdelávania.

5. 2. Plán realizácie aktivít a časový harmonogram

Číslo	Opatrenie	Obdobie implementácie	Poznámka
4.2.1	Podpora realizácie auditu internacionalizácie vysokých škôl ako predpokladu tvorby a aktualizácii inštitucionálnych stratégií internacionalizácie	2022-2026	
4.2.2	Podpora implementácie princípov Stratégie ľudských zdrojov vo výskume - HRS4R na slovenských vysokých školách	2023-2026	
4.2.3	Podpora existujúcich štipendijných programov na realizáciu medzinárodnej mobility študentov, vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov	2022-2030	
4.2.4	Analýza pripravenosti vysokých škôl na internacionalizáciu vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom realizácie virtuálnej mobility a kolaboratívneho on-line medzinárodného vzdelávania	2021-2023	
4.2.5	Zmena podmienok pre zapojenie zahraničných študentov, občanov tretích krajín, do systému povinného verejného zdravotného poistenia	2022	Súbežne s opatrením Analýza prierezových a podporných aspektov súvisiacich s príchodom a pobytom zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl z tretích krajín na území SR
4.2.6	Zavedenie mobilného okna do študijných plánov novovznikajúcich a existujúcich študijných programov	2023	V rámci predpokladanej novelizácie zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov
4.2.7	Analýza a revízia financovania študijných programov uskutočňovaných výlučne v cudzích jazykoch vo vybraných študijných odboroch	2022 - 2023	
4.2.8	Zavedenie posudzovania splnenia podmienky dosiahnutého vzdelania na účel prijímacieho konania v prípade zahraničného vzdelania vysokou školou	2022 - 2023	
4.2.9	Zmena obsadzovania funkcie docent a funkcie profesor	2022	V rámci predpokladanej novelizácie zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov

4.2.10	Podpora zapojenia verejných vysokých škôl do iniciatívy Európskych univerzít	2021-2023	
4.2.11	Rozvoj online platforiem pre informovanie o možnostiach štúdia	2022-2024	Čiastočne v nadväznosti na opatrenie Propagácia slovenského vysokého školstva a vedy v zahraničí a podpora medzinárodného sieťovania slovenských vysokých škôl
4.2.12	Analýza prierezových a podporných aspektov súvisiacich s príchodom a pobytom zahraničných študentov a zamestnancov vysokých škôl z tretích krajín na území SR	2022 - 2030	Súbežne s opatrením Zmena podmienok pre zapojenie zahraničných študentov, občanov tretích krajín, do systému povinného verejného zdravotného poistenia
4.2.13	Podpora implementácie inštitucionálnych stratégií internacionalizácie vysokých škôl (inštitucionálny grant)	2023-2026	V nadväznosti na podporu realizácie auditu internacionalizácie vysokých škôl ako predpokladu tvorby a aktualizácii inštitucionálnych stratégií internacionalizácie
4.2.14	Štipendijná schéma na zatriaktivnenie vysokoškolského štúdia v SR pre talentovaných zahraničných študentov	2022-2030	Súbežne s opatrením Propagácia slovenského vysokého školstva a vedy v zahraničí a podpora medzinárodného sieťovania slovenských vysokých škôl
4.2.15	Propagácia slovenského vysokého školstva a vedy v zahraničí a podpora medzinárodného sieťovania slovenských vysokých škôl	2022-2026	Súbežne s opatrením Štipendijná schéma na zatriaktivnenie vysokoškolského štúdia v SR pre zahraničných študentov
4.2.16	Podpora socio-kultúrnej integrácie zahraničných študentov a jazykového vzdelávania zamestnancov vysokých škôl	2022-2030	Súbežne s opatrením Štipendijná schéma na zatriaktivnenie vysokoškolského štúdia v SR pre zahraničných študentov

5. 3. Rozpočet a zdroje financovania

Rozpočet implementácie stratégie je zostavený na obdobie rokov 2021 – 2026. V nadväznosti na kontrolu odpočtu plnenia opatrení, prípadnú prípravu akčných plánov bude rozpočet revidovaný a v neskoršej fáze aktualizovaný na obdobie 2026 – 2030. Podľa možnosti budú na financovanie implementácie použité aj finančné zdroje z fondov EÚ. Podrobný rozpočet je uvedený v prílohe 3.

5. 4. Systém monitorovania a hodnotenia realizácie stratégie

Za monitorovanie plnenia jednotlivých opatrení a aktualizáciu cieľov a opatrení stratégie bude zodpovedný organizačný útvar ministerstva určený riadiacim výborom. Úspešnosť implementácie stratégie, vrátane plnenia stanoveného rozsahu opatrení, časového rámca a rozpočtu, bude pravidelne vyhodnocovaná v dvojročných intervaloch prostredníctvom stanovených merateľných indikátorov pre jednotlivé ciele a opatrenia a predkladaná v monitorovacej správe o plnení stratégie. Na základe výsledkov monitorovania stavu implementácie bude možné stratégiu v budúcnosti revidovať, resp. aktualizovať prostredníctvom akčných plánov pre vybrané obdobie.

5. 5. Systém riadenia rizík a predpoklady realizácie stratégie

V roku 2020 boli aktivity v oblasti internacionalizácie vysokých škôl vyžadujúce cezhraničný pohyb výrazne ovplyvnené prijatím opatrení v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19.

Pri implementácii stratégie v kontexte šírenia ochorenia COVID-19 bude hlavným záujmom ministerstva ochrana zdravia študentov a zamestnancov vysokých škôl. Opatrenia stratégie budú implementované podľa aktuálneho vývoja epidemickej situácie a v súlade s usmerneniami a odporúčaniami orgánov štátnej správy.

Predpoklady realizácie stratégie:

- Politická udržateľnosť stanovených cieľov a opatrení počas celého obdobia implementácie stratégie
- Stabilita stanoveného finančného rámca implementácie stratégie
- Prierezový prístup v spolupráci s príslušnými rezortmi k vytváraniu priaznivých podmienok pre dosiahnutie stanovených cieľov
- Absencia významných obmedzení cezhraničného pohybu z dôvodu mimoriadnych okolností

Riziko	Opatrenia na zníženie rizika/náhradný plán
Nepodarí sa zabezpečiť zdroje podľa stanoveného finančného rámca	Jednoznačné začlenenie výdavkov na plánované opatrenia do štátneho rozpočtu Krátenie výdavkov a určenie prioritných opatrení
Podhodnotenie nákladov vzhľadom na náročnosť kalkulovania budúcich nákladov	Prerokovanie navýšenia výdavkov Krátenie výdavkov a určenie prioritných opatrení
Znížená politická udržateľnosť stratégie	Budovanie spoločenského konsenzu o prínosoch internacionalizácie a vytvorenie medzirezortnej pracovnej skupiny na koordináciu prierezového prístupu
Nedostatočný prierezový prístup	Zriadenie medzirezortnej pracovnej skupiny na koordináciu prierezového prístupu k otázkam súvisiacim s príchodom a pobytom zahraničných

	študentov a zamestnancov vysokých škôl na území SR
Nepodarí sa v plnej miere realizovať opatrenia z dôvodu mimoriadnych okolností, ktoré majú za dôsledok obmedzenie cezhraničného pohybu	Väčšia miera využitia digitálnych technológií a určenie prioritných opatrení

Zodpovedný organizačný útvar ministerstva bude zodpovedný za sledovanie rizík počas implementácie stratégie. V prípade ak nastane riziková udalosť pristúpi sa podľa možností k realizácii náhradného opatrenia.

6. Postup tvorby stratégie

6. 1. Autori stratégie a zúčastnené strany

Autormi stratégie sú pracovníci sekcie vysokých škôl. Do tvorby stratégie boli zapojení zástupcovia vysokých škôl, mimovládnych organizácií pôsobiacich v oblasti internacionalizácie (najmä SAIA, n. o. a ďalšie zúčastnené a spolupracujúce subjekty (napr. v rámci prípravy komponentu 10 Plánu obnovy a odolnosti SR pracovníci Útvaru hodnoty za peniaze Ministerstva financií SR).

6. 2. Opis postupu tvorby stratégie

Stratégia bola pripravovaná v období od novembra 2019 do septembra 2021. V marci 2020 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov sekcie vysokých škôl so zástupcami vysokých škôl a mimovládnych organizácií pôsobiacich v oblasti internacionalizácie vysokého školstva s cieľom prezentovať navrhovanú víziu a overiť relevantnosť navrhovaných cieľov stratégie a uvažovaných opatrení. V januári 2021 bol návrh stratégie predložený na vyjadrenie zástupcom Európskej komisie v rámci preukazovania plnenia základnej tematickej podmienky „4.3 Strategický politický rámec pre systém vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých stupňoch“ v rámci politiky súdržnosti EÚ v programovom období 2021 – 2027. V priebehu mesiacov február a marec 2021 sa uskutočnili rokovania k príprave Plánu obnovy a odolnosti SR, do ktorého boli zahrnuté niektoré opatrenia stratégie. V apríli 2021 bol návrh stratégie predstavený členom a pozorovateľom Komisie pri Monitorovacom výbore pre prioritnú os Vzdelávanie operačného programu Ľudské zdroje.

7. Prílohy

Príloha 1. Zoznam použitých skratiek

APAIE	Ázijsko-tichomorská asociácia pre medzinárodné vzdelávanie
CEEPUS	Stredoeurópsky výmenný program pre univerzitné štúdiá
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií SR
CRŠ	Centrálny register študentov
CRZ	Centrálny register zamestnancov
DAAD	Nemecká akademická výmenná služba
EAIE	Európska asociácia pre medzinárodné vzdelávanie
EÚ	Európska únia
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
MZVEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
NAFSA	Asociácia medzinárodných vzdelávateľov
NŠP	Národný štipendijný program SR
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
UNESCO	Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru
VŠ	vysoké školy

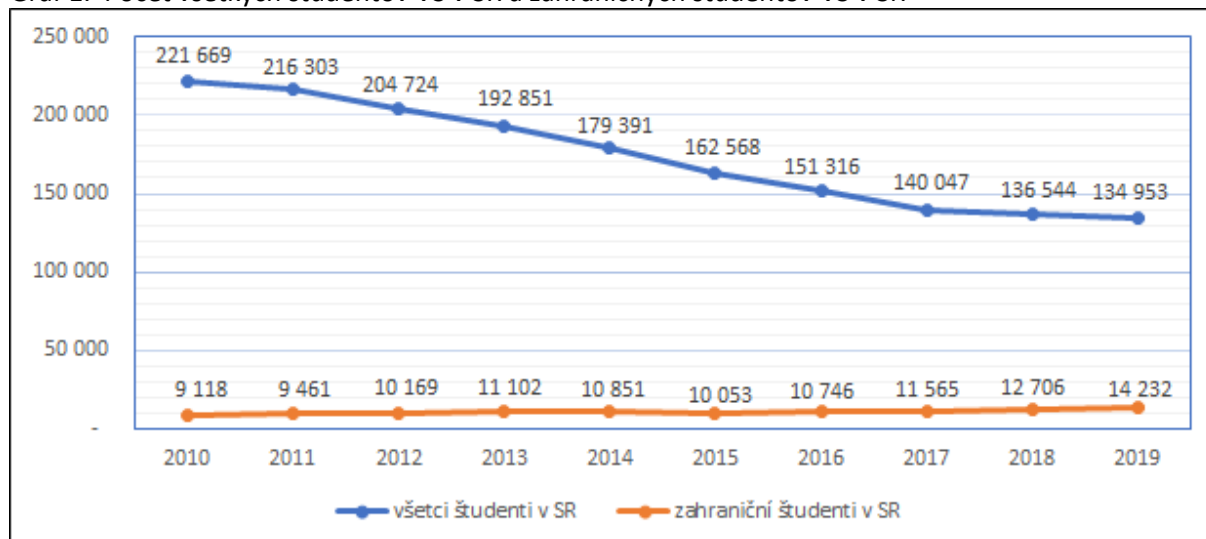
Príloha 2. Štatistické ukazovatele

Tabuľka 1. Toky študentov zapísaných na štúdium na vysokej škole mimo domovskej krajiny

Rok	Podiel občanov študujúcich mimo domovskej krajiny v pomere k študentom v danej krajine				Podiel cudzincov z celkového počtu študentov v danej krajine			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Slovensko	17,09	19,11	20,80	21,79	5,90	6,02	6,90	8,03
Česko	3,17	3,37	3,74	3,75	10,55	11,51	12,54	13,61
Maďarsko	3,46	3,94	4,32	4,54	7,05	8,86	9,97	11,41
Poľsko	1,43	1,51	1,62	1,77	2,64	3,42	4,12	3,64
Rakúsko	4,06	4,19	4,46	5,00	15,89	16,35	17,19	17,49

Zdroj: UNESCO Institute for Statistics. <http://data.uis.unesco.org/index.aspx?queryid=3810>

Graf 1. Počet všetkých študentov VŠ v SR a zahraničných študentov VŠ v SR

Zdroj: CVTI SR – Štatistická ročenka - vysoké školy

Tabuľka 2. Zahraniční zamestnanci VŠ na Slovensku

	plný úväzok a čiastočný úväzok			plný úväzok		
	celkom	zahraniční	podiel	celkom	zahraniční	podiel
k 31.12.2019	14 506	839	5,78%	10 924	687	6,29%
k 31.12.2018	14 581	834	5,72%	10 996	672	6,11%
k 31.12.2017	14 619	859	5,88%	11 077	698	6,30%
k 31.12.2016	14 571	862	5,92%	11 274	709	6,29%
k 31.12.2015	14 715	909	6,18%	11 475	745	6,49%
k 31.12.2014	15 577	944	6,06%	11 903	761	6,39%
k 31.12.2013	15 770	918	5,82%	11 751	736	6,26%

Zdroj: Register zamestnancov vysokých škôl

Tabuľka 3. Mobility - prijatia

	2010/2011					2016/2017				
	Schválení/ odporuční štípendisti celkom	z toho študenti a doktorandi na študijný pobyt	z toho študenti a doktorandi na praktickú stáž	z toho VŠ učitelia/ výskumníci	z toho iní	Schválení/ odporuční štípendisti celkom	z toho študenti a doktorandi na študijný pobyt	z toho študenti a doktorandi na praktickú stáž	z toho VŠ učitelia/ výskumníci	z toho iní
SAIA										
Štípendiá na základe bilaterálnych medzivládnych dohôd a ponúk zahraničných vlád	56	40	0	15	1	79	46	0	33	
Národný štípendijný program na podporu mobility	87	26	0	61	0	184	48	0	136	
Akcia Rakúsko - Slovensko, spolupráca vo vede a vzdelávaní	7	7	0			14	13	0	1	
CEEPUS - Stredoeurópsky výmenný program pre univerzitné štúdiá	357	209	0	148		502	233	0	269	
SAAIC										
Program celoživotného vzdelávania EÚ/Erasmus+	2338	999	182	139	1018	4439	1615	534	1519	771

Zdroj: Ročné programové správy SAIA a https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about/statistics_en

Tabuľka 4. Mobility – vyslania

	2010/2011					2016/2017				
	Schválení/ odporuční štípendisti celkom	z toho študenti a doktorandi na študijný pobyt	z toho študenti a doktorandi na praktickú stáž	z toho VŠ učitelia/ výskumníci	z toho iní	Schválení/ odporuční štípendisti celkom	z toho študenti a doktorandi na študijný pobyt	z toho študenti a doktorandi na praktickú stáž	z toho VŠ učitelia/ výskumníci	z toho iní
SAIA										
Štípendiá na základe bilaterálnych medzivládnych dohôd a ponúk zahraničných vlád	394	346		27	21	272	234		23	15
Národný štípendijný program na podporu mobility	95	90			5	62	59			3
Akcia Rakúsko - Slovensko, spolupráca vo vede a vzdelávaní	62	51		11		80	59		2	
CEEPUS - Stredoeurópsky výmenný program pre univerzitné štúdiá	466	233		233		687	365		322	
SAAIC										
Program celoživotného vzdelávania EÚ/Erasmus+	3345	2052	406	160	727	5603	2436	1333	1093	741

Zdroj: Ročné programové správy SAIA a https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about/statistics_en

Tabuľka 5. Vnímanie problémov v súvislosti s medzinárodnou mobilitou vysokoškolských učiteľov

Otázka č. 29. a 50. Čo sú pre Vás, ako vysokoškolského učiteľa a/alebo výskumného/umeleckého pracovníka najväčšie problémy spojené so zahraničnou mobilitou? Vyberte všetky relevantné odpovede.

	počet odpovedí	stípcové percentá (%)
Množstvo mojich pracovných povinností	337	39.5
Nedostatočné finančné krytie pobytov v zahraničí	221	25.9
Administratívna náročnosť	219	25.7
Nevnímam žiadne problémy	218	25.6
Súkromné dôvody	216	25.3
Nemám dostatočnú znalosť cudzieho jazyka	88	10.4
O mobilitu sa nezaujímam	61	7.1
Moja VŠ nemá uzavreté pre mňa relevantné medzinárodné zmluvy	58	6.8
Nedostatok informácií zo strany mojej školy	43	5.1
Nepodporuje to vedenie	23	2.7
Zlá kvalita komunikácie s prijímajúcou inštitúciou v zahraničí	23	2.7
Iné	13	1.6
Naša škola ani iná organizácia neponúka mobilitu	7	.9
Spolu respondentov	852	100.0

Zdroj: Dotazník v rámci projektu „To dá rozum“ realizovaný MESA10 – www.analyza.todorozum.sk – dotazník pre vysokoškolských učiteľov pôsobiacich na Slovensku, otázka č. 29

Tabuľka 6. Porovnanie mesačných štipendií poskytovaných zahraničným študentom a zamestnancom prijímaným na mobilitu, resp. štúdium v SR v akademickom roku 2020/2021 v jednotlivých štipendijných programoch (v €)

Kategória	Národný štipendijný program SR	bilaterálne medzinárodné zmluvy	CEEPUS	DAAD	vládne štipendia SR - ODA
študent 1. a 2. stupňa VŠ štúdia	400	280	280	-	280
študent 3. stupňa VŠ štúdia	734	330	470	506	330
vysokoškolskí učiteľia a výskumní pracovníci	921 ⁷⁵	550	470	550	-

Zdroj: MŠVVŠ SR

⁷⁵ Jedná sa o priemernú hodnotu, keďže v zmysle súčasných podmienok NŠP sa výška štipendia pre vysokoškolských učiteľov a výskumných/umeleckých pracovníkov (ďalej pre zjednodušenie "VŠ učiteľ") stanovuje s prihliadnutím na kariérne postavenie uchádzača. Konkrétne VŠ učiteľ bez titulu PhD. (alebo ekvivalentom) a zároveň s menej ako 4 rokmi praxe VŠ učiteľa má sadbu 734 €/mes., ďalej VŠ učiteľ s titulom PhD. (alebo ekvivalentom) a zároveň s menej ako 10 rokmi praxe má sadbu 980 €/mes. a VŠ učiteľ s titulom PhD. (alebo ekvivalentom) a zároveň s viac ako 10 rokmi praxe zasa sadbu 1 050 €/mes.

Príloha 3. Rozpočet

Číslo	Názov opatrenia	2022	2023	2024	2025	2026	Spolu za 2022-2026	Zdroj financovania
4.2.1	Podpora realizácie auditu internacionalizácie vysokých škôl ako predpokladu tvorby a aktualizácii inštitucionálnych stratégií internacionalizácie	123 600,00 €	138 920,00 €	80 100,00 €	141 830,00 €	- €	484 450,00 €	Plán obnovy a odolnosti SR
		- €	- €	- €	- €	143 180,00 €	143 180,00 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
4.2.2	Podpora implementácie princípov Stratégie ľudských zdrojov vo výskume - HRS4R na slovenských verejných vysokých školách	- €	500 000,00 €	- €	- €	- €	500 000,00 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
4.2.3	Podpora existujúcich štipendijných programov na realizáciu medzinárodnej mobility študentov, vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov	1 464 429,00 €	1 464 429,00 €	1 464 429,00 €	1 464 429,00 €	- €	5 857 716,00 €	Plán obnovy a odolnosti SR
		705 772,36 €	763 772,36 €	821 772,36 €	655 772,36 €	2 120 201,36 €	5 067 290,80 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
4.2.10	Podpora zapojenia verejných vysokých škôl do iniciatívy Európskych univerzít	520 000,00 €	- €	- €	- €	- €	520 000,00 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
4.2.11	Rozvoj online platforiem pre informovanie o možnostiach štúdia	50 000,00 €	- €	- €	- €	- €	50 000,00 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
4.2.13	Podpora implementácie inštitucionálnych stratégií internacionalizácie vysokých škôl (inštitucionálny grant)	- €	2 828 177,00 €	2 828 177,00 €	- €	- €	5 656 354,00 €	Plán obnovy a odolnosti SR
		- €	- €	- €	- €	- €	0,00 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
4.2.14	Štipendijná schéma na zatriaktivnenie vysokoškolského štúdia v SR pre talentovaných zahraničných študentov	879 520,00 €	1 932 050,00 €	2 982 720,00 €	2 464 370,00 €	1 414 630,00 €	9 673 290,00 €	Plán obnovy a odolnosti SR
		80 000,00 €	280 000,00 €	480 000,00 €	520 000,00 €	320 000,00 €	1 680 000,00 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
4.2.15	Propagácia slovenského vysokého školstva a vedy v zahraničí a podpora medzinárodného sieťovania slovenských vysokých škôl	480 200,00 €	1 929 668,00 €	1 944 860,00 €	1 957 648,00 €	- €	6 312 376,00 €	Plán obnovy a odolnosti SR
		- €	- €	- €	- €	- €	0,00 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
4.2.16	Podpora socio-kultúrnej integrácie zahraničných študentov a jazykového vzdelávania zamestnancov vysokých škôl	1 700 000,00 €	1 700 000,00 €	1 700 000,00 €	700 000,00 €	700 000,00 €	6 500 000,00 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
Spolu ročne / celkovo:		6 003 521,36 €	11 537 016,36 €	12 302 058,36 €	7 904 049,36 €	4 698 011,36 €	42 444 656,80 €	
	z toho štátny rozpočet	3 055 772,36 €	3 243 772,36 €	3 001 772,36 €	1 875 772,36 €	3 283 381,36 €	14 460 470,80 €	štátny rozpočet (MŠVVaŠ SR)
	z toho Plán obnovy a odolnosti SR	2 947 749,00 €	8 293 244,00 €	9 300 286,00 €	6 028 277,00 €	1 414 630,00 €	27 984 186,00 €	Plán obnovy a odolnosti SR

